

# AKATALPA

Haziran 2014 - Sayı 174

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

**Cihannur SELENGA**

## OT KUŞANMIŞLIĞI

yeşil dudakları var pembe yazın  
ufuklarında dans edilen rüyaları  
kafatasımı sarhoş eden duman kalıntıları  
temas etmeden uyandıran hazzı

boş bir sayfa bu!... neresine ne yazsam  
yıldızları kanatıyor

bana bir boyut verin  
akıl ve ruh sağlığımla  
beyaz zemin üzerinde  
silah diyerek kuşandığım çıplaklığı

başımı döndürüyor  
mürekkebim acı kan, içtiğim kırmızı

otlardan olsun ama

**Büşra KURTAR**

## ANK'SİYETE

sığın sığ kuytulara çocuk, sandık sarısı saçların  
oyalı gözlerin ve sıradan ellerin burkulan sesin buruksizm  
[ağrısı]

el yazın parmak uçlarında ilerleyen bir hırsız gibidir  
asansör boşlukları ve karanlık odaları evlerin,  
[anlık boşluklarımla düştüğüm kuyularımdan çıkıp  
aşılındığım ağaçlara aşılındığım gölgelere çatarım.

sıradan kötülük sıradan lider sıradan yetkeci sıradan.  
[ben yalnızben yalnızbana yetkeci.

dehümanize edin beni bana, temizleyin kuyularımıpeeling.  
bu programda ürün yerleştirmesi bulunmaktadır sevgilim!  
hepimizin karanlık bir gölgesi vardır titreyen elleri yaşlanmış  
[ve yaşlanmış gözleri ve anksiyete ve acziyete dolu  
[tren yolculuklarında iç bükey bir şelaleye iç bükey  
[kıyımlarını anlatır.

ahhh sevgilim bırak şu mızıkaları bankacı ol sevgilim memur  
[olalım sevgilim garantiler sigortalar bizi bizden satın alsın.

bırakın bırakın annem en sevdiği saksılarına gömülsün, göz  
[çukurlarıma dolsun susuz kalmış sokak kuşları.

**Serap Aslı ARAKLI**

## NİSYAN

*Yeni yaşı için Enver Ercan'a*

Hastalanmadan mı öldü düzyazı, söyle Tarık!  
*Huzur* ve *Kar* dahil hiçbir romana gitmiyor elim  
babamdan derdiğim şiiryara Ahmet Erhan'la irinlendi  
iki şiir: *Oğul* ve *Otobiyoğrafı* derin park ölüm nedenim  
sözümüne Anksiyete Apartmanı'nda günlük tutuyorum  
umu ve unutuş örgüsünde hiç kimseyim, sahi hüznüm kimdi!

Senin olmayan benim benim olmayan senindi Kader  
on yıl var aşka ve şiire tanım aradım, bendeki seni aradım  
şiir şaşkınlığın tanımı da aşk şaşkınlığının taklidi be Serap Aslı--  
iyi dedin: anne ve babadan özür dile de kaderden dileme!  
De ki, kalbi anlamlı kılan kalma ve jübile isteği işte  
derim ki, içimi sustukça şiir borçlanacağım kendime

Kalp krizinden mi öldüydü Onat Kutlar ve öykü, söyle baba!  
The Marmara'da patlayan bomba *İshak*'ın cam kanatları mı  
[yoksa  
*Tutunamayanlar*'dan sonra ruh aynasına roman mı denir, söyle  
[Tarık!

Selim Işık gitti gideli biyografiler girift hayatlar psikanalitik--  
de ki, herkes hançeresindeki bülbülü konuşur ömür defterine  
derim ki, her şey kan mürekkebiyle yazılıyorsa hayat bile bir  
[taktik!

Şiirden mülhem şizoid bir hastalık işte düzyazı; şer ve şerha  
lisan-ı şer *Zebercet* ve *Ka* günahsızlığı temsil ediyorsa  
tüm roman kahramanları şiiri sevap sanıp derhal ölmeli!

*Çamlıca, 29 Nisan 2014*

Figen Abacı, Sinan Akcan, Fatih Akça, Murat Akçakoca, Hüseyin Alemdar, Şevket Apalak, Serap Aslı Araklı, Naci Bahtiyar, Onur Bayrakçeken, Alper Beşe, Cihat Tanju Buçak, M. Güner Demiray, Altan Doğan, Oresay Özgür Doğan, Öztekin Düzgün, Sema Enci, Gökhan Ertekin, Ozan Genç, Nihan Işiker, Korkut Kabapalamut, Mustafa Ergin Kılıç, Büşra Kurtar, İbrahim Oluklu, İsa Oruç, Seyhan Özdamar, Mehmet Rayman, Cihannur Selenga, Ahmet Tahta, Erol Yılmaz, İsmail Güney Yılmaz, Recep Yılmaz, Berker Yörgüç.

# PSİKANALİZ VE ŞİİR İLİŞKİSİ

## Figen ABACI

### 1.

Psikanalizin şairi Freud'un meşhur yatağına uzanmış olarak, yani "hasta" olarak, şiiri de onun "hezeyan"ları olarak tahayyül ettiği gibi bir inanç var. Meslek olarak bu alanı seçmiş olanlar arasından da bu tahayyülü besleyecek yaklaşımda bulunanlar eksik değil, dirimsel yanı güçlü şairleri bile "psikanaliz"e tabi tutmaya kalkışanlar çıkabiliyor. Oysa şair ve şiir, genel olarak da sanat ve sanatçı, psikanalizin "konu"su ya da "nesne"si değil, zaman zaman hayranlıkla baktığı yol arkadaşıdır. Freud, sanatın ve gerçek sanatçının ruhsal süreçleri betimleme gücünü çarpıcı, hatta kimi yönleriyle büyümlü bulur.

Aslında psikanaliz ile şiir arasındaki ilişki birkaç boyutuyla ele alınabilir: Şiir yazma arzusunun ve yaratıcılığın psikanalitik açıdan kaynağını arama, şiirdeki anlamdan ve söyleme tarzından yola çıkarak şaire özel psikanalitik yorumda bulunma, şiirin metafor yüklü dilinin psikanalizin malzemesi olan biliçdışının diline, özellikle düşlerin diline benzerliği, şiirin insan ruhunu anlamaya çalışanlar için bulunmaz bir kaynak oluşu, şiirin okur ile ilişkisindeki psikodinamik boyut....

### **Şairin Arzusu**

*"Yaratıcı olmayan bizler, bu tuhaf varlığın, yaratıcı yazarın malzemesini hangi kaynaklardan aldığını ve bu malzemeyle bizde böylesi bir izlenim yaratmayı ve belki de sahip olduğumuzu bile düşünmediğimiz duyguları uyandırmayı nasıl başardığını bilmeye her zaman yoğun bir şekilde meraklı olmuştuzdur"* diyor Freud. Bu kurucu adla başlayarak, sanatçının yaratıcılığını besleyen kaynakları ve sanatçının arzu kaynağını pek çok psikanalist merak etmiştir. Freud'un yaratıcı yazara 'tuhaf varlık' demesindeki anlam nedir? Bir çeşit delilikten mi söz etmektedir? Sorulması gereken bir diğer soru da psikanalizin bu merakının nedenidir.

Neredeyse yüzyılı aşkındır var olan psikanalitik düşünce tarzı, bu konuda yapılan pek çok çalışma, yeni geliştirilen teoriler, yazılan pek çok psikanaliz teorisi kitabı insanı analiz etmenin peşindeyken, okuduğum bir şiirin, insana dair en derinde olanı, üstelik estetik doyum yaşatarak dillendirebilmesindeki mucizeye defalarca tanık olmuştumdur. Şairin yaratıcılığını, anlatımı estetize edebilme yeteneğini ve anlamı düz yazı kuralları olmadan kurabilme başarısını delilikten başka yerde aramak gerek. Çünkü, delilikten kastımız psikoz ise, psikozda düşünsel açıdan dağılma, gerçeklikten kopukluk vardır. Psikozun dili, birbirinden bağlantısız, anlam bütünlüğü olmayan sayıklamalardır, yeniden toparlama çabası ile sadece sanrı üretebilme halidir. Kimisinin yaptığı gibi sanrıları sanatsal yapıya benzetmek de ayrı bir delilik olsa gerek. Delilikten kastımız nevrotik bozukluklar ve bazı karakter özellikleri ise burada belki bazı ortak noktalar bulmak mümkün olabilir. Ama sanatçı olmanın ana kaynağını patolojiden başka yerde, çocukluktan vazgeçmeye karşı kurulmuş dirençte aramak daha doğru olacaktır.

Freud, çocukluktaki oyunlarla yaşamı kontrol edebilme hazzının yerine, erişkinlerin gündüz düşlerinin yarattığı hazı koyduğundan söz etmiştir. Freud yaratıcı yazar olmanın kökenini gerçek yaşamda doyurulamayan arzusunun gündüz düşleriyle doyurulmasında ararken, sanatçının diğer erişkinlerden farkını, bencil gündüz düşlerinin kılığını değiştirerek ve yumuşatarak tümüyle biçimsel ürünler haline getirebilme yetisinde bulur. Başka deyişle bu yetinin kaynağı

Freud için de gizemlidir. Yine bir psikanalist olan Winnicott, yaratıcı kavrayışın insan için işlevinin önemi üzerinde durur. Ona göre, kişinin, yaşamın yaşamaya değer olduğunu hissetmesini sağlayan, her şeyden önce yaratıcı kavrayışdır, bunun karşısında dünyaya boyun eğmeye dayalı bir ilişki vardır. Winnicott, sanatçının varoluş şeklini, insan için varılabilecek en üst düzey olarak belirler. Diğer bir psikanalist Klaine ise, yaratıcılığı, insanda yatan saldırgan dürtülerin olumlu ikamesi olarak değerlendirir.

Psikanalist Talat Parman, Psikanalist ve Sanatçı adlı yazısında (*Psikanaliz Yazıları*, İkbahar 2009 Sayısı) sanatçı yaratıcılığı ile ilgili çalışmaları olan Yeni Zelanda'lı psikanalist Joyce McDougall'ın sanatsal yaratıcılığı çocuk oyununa benzetmekle birlikte, farklı olarak sanatçının yaratım sürecinin oyun kadar keyfli olmadığına ve sanatçıları kendi düşünce, imge ve karabasanlarını dünyaya dayatan şiddet dolu bireyler olarak tanımlamasına göndermede bulunmakta. McDougall'ın sanatçı, yapıtı ve kitlesi arasındaki ilişkiyi dört ana öğeyle tanımladığını öğreniyoruz: Sanatçının kendini dışavurmak için seçtiği yöntemle hesaplaşması, yapıtını sunmayı düşündüğü imgesel kitle ile kurduğu ilişkilerin niteliği, cinselliğin anal, oral veya fallik rolü ve çocukluğa ait bilinçdışı çiftcinsellik arzularının ağırlığı ve bunların sanatçının ruhsallığında nasıl bütünlüşmüş oldukları. McDougall'a göre yapıtın ortaya çıkma motivasyonu sanatçının dünyayla çatışma ve kaynaşma düşlemlerinden kaynak almaktadır.

Daha birçok psikanalist ve psikiyatrist de sanatçının yapıtımdan, yaşam tarzından yola çıkarak karakter yapıları ile ilgili saptamalar yapmışlardır. İnatçı, biriktirici, ayrıntıcı, mükemmeliyetçi özelliklerinden dolayı, sanatçılara en çok yakıştırılan, obsesif-kompulsif (takıntılı-zorlantılı) karakter yapısı olmuştur. Bunun dışında, onlara, beğenilme, fark edilme, hayranlık uyandırma özelliklerinden, yani görülmek ve beğenilmek arzusu taşınmalarından dolayı histerik karakter özelliği yakıştırılmıştır. Uç duygularda dolanma özelliklerinden dolayı sanatçılarda duyu durum bozukluğu hastalığının çok görüldüğü, duyarlı anlatım özellikleri nedeniyle feminen (kadınsı) özellikler taşıdıkları düşünülmüştür. Ama bu saptamalar sanatçı olmanın kaynağını açıklayamayacağı gibi bütün sanatçılar için geçerliliği söz konusu değildir. Herhangi bir kişilik yapısı ya da psikiyatrik tanı ile sınırlandırılmayacak kadar çeşitli ruh hallerinde olan sanatçılar vardır, tıpkı diğer insanlar gibi. Sanatçıyı farklı kılan, kişilik yapısından çok, bilgi birikimi, tümeli görebilme ve uyum içinde birleştirebilme yetenekleri ile ortak hissedileni estetize edebilmelerinde yatar. Bu sayılan özellikler ancak ego gücüyle üstesinden gelinebilecek yüksek işlevlerdir.

### **Şiir Dili Düş Dili**

Analistin en önemli malzemesi kelimelerdir, çağrışımın peşe getirdiği kelimeler biriktirilir, yorumlanır ve sonunda bilinçdışı anlama ulaşmak amaçlanır. Burada edebiyatçı ile psikanalist 'kelime' paydasında buluşurlar, her ikisinin malzemesi de kelimelerdir. Lacan'a göre, bastırma dilbilimsel metafora benzeyen bir süreçtir. Metafor dilbilimsel bir gösterenin yerine, onunla eşzamanlı ilişkide bulunan bir başka gösterenin ikame edilmesidir. Böylece gösterilen değişmeden kalmakla beraber gösterilenin kökensel göstereni, yerini bir başka gösterene bırakmış olur. Özne, edebiyatın daha ince bir söylem için sıklıkla başvurduğu bu edime daha toplumsal bir anlatım, bir söylem kurmak için başvurur. İşte, Lacan'a göre bastırma mekanizmasında benzer bir süreç söz konusudur. Metaforda ilişkiye geçen gösterenler birbiriyle eşzamanlı ilişkidir. Bir başka deyişle, metafor dil ekseninde gerçekleşir. Bilinçdışı, metaforlar zinciriyle oluşmuş ise metaforların ardında bıraktığı gösterenler birbiriyle eşzamanlı

ilişki içindedir, tıpkı bir dilin yapısında olduğu gibi. Lacan *Psikanalizin Dört Temel Kavramı* adlı kitabında (Seminer 11. Kitap, Metis Ötekini Dinlemek dizisi, çeviren: Nilüfer Erdem, 2013) sözün ruhsallığa etkisini şöyle anlatır: “Sözün etkisiyle özne kendini ötekinde hep daha fazla gerçekleştirir”, “Artık arzusu, sözün sınırları çizen düzdeğişmecesi içinde hep daha bölünmüş, daha dağılmış olarak karşısına çıkar. Dilin etkisi sürekli, analitik deneyimin temeli olan bir olguyla, öznenin ancak ötekinin alanına tabi kılınmış sayesinde özne olduğu, öznenin öznelliğinin ötekinin alanına eş zamanlı olarak tabi kılınmasından kaynaklandığı olgusuyla karışmıştır”.

Şiir metafor zenginliğiyle düşlere benzerlik gösterir. Talat Parman, sanatçı ile psikanalisti ortak bir paydada buluşturmakta: “Sanatçının kaderi erişkin yaşam modelini, çocuğu modelin uyku ve düşler yoluyla ortaya çıkmasını sağlamak için öldürmektir. (...) Sanatçı için çocuk kalabilmek, çocuğu düş ve düşünlem dünyasına dönebilmek yaşamda kalmanın tek yoludur. Psikanalist de burada sanatçının yolunu izler.” (Psikanaliz Yazıları, “Psikanalist ve Sanatçı”, İlkbahar 2009 Sayısı). Başka deyişle, sanatçı, yaratıcılığı adına erişkin yaşam modelini öldüren kişidir. Oysa Marksçı edebiyat eleştirisi alanında önemli yeri olan Christopher Caudwell *Yanılsama ve Gerçeklik* adlı kitabında sanat yapının ortaya çıkışında erişkin yaşam modelini değiştirme gücü üzerinde durur (Payel yayınevi, çeviren: Mehmet H. Doğan, 1974). Caudwell şiir ile düşün karşılaştırırken, akla aykırılıkları ve duygusal tonları açısından bu iki olgunun benzer olduklarını, imgelerin akışı konusunda ise düşün özgür çağrışımı kullandığını ama şiirsel çağrışımın toplumsal olduğunu söyler. Düş ve şiir ilişkisini yazarın dilinden aktaralım: “Şiir yaratıcıdır; düş ise değil. Şiir yaratıcıdır, çünkü yöneltmiş duygudur. Düşte çağrışımlar özgürdür: gerçekliğin imgeleri genotipin arzularına göre yoğrulur, tıpkı mknatis üzerinde demir tozlarının kuvvet çizgileri boyunca “özgürce” dizilişlerinde olduğu gibi. Oysa şiirde duygu, algısal gerçekliğin ortak dünyasında yaşayacak gibi yapılmış olduğu için bir toplumsal biçime uydurulur, dönüştürülür. Şiir coşkuyu dışlaştırır. Kendi, anlatılır: zorla dışa itilir. Coşku darphaneye girer: yürürlükteki para olur. Duygulara toplumsal değerler verilir. İş yapılır. Düş fonksiyonu kesin olarak emek değildir, şairane düş ise öyledir; çünkü birisi toplumsal bir mal yaratır, öteki ise yaratmaz.”

“Şiirsel yanılsamada süreç içe döndürülür. Düşler, bilinçsiz yükselişlerden çıkar, bu yüzden kördür, yaratıcı değildir. Şiirler bilinçli inişlerden gelir ve bu yüzden gözleri açık ve yaratıcıdır. Düş, uyuyamı eyleme uyandırmamak için coşkuların dinamik bölgesinden kaçır; şiir, iç dünyayı değiştirmek için cesaretle açar onu.” “Düşün bellek imgeleri, içgüdülerin görünmeyen ipleriyle bağlıdır, körükörüne boyun eğer onlara. Ama şiirin sözcükleri, amacı olan bir yol izler. Görevleri, önce duyguları uyandırmak, harekete geçirmek, sonra onları yeniden düzenlemektir. Düşün tek sonucu, gerçeklikten çekilip çıkartılmış ve keyfi imgeler paternidir.”

### Şiir mi, ‘Hezeyan’ mı?

Jean Paul Sartre, *Edebiyat Nedir*’de, “Kelimeler hastaysa iyileştirmek bize düşer” demişti. Iris Murdoch, onun yazarlığını ve felsefesini irdelediği kitabında (Sartre, Yazarlığı ve Felsefesi, Çev: Selâhattin Hilav, de yayınevi, 1964) “Dilin hastalığı”nın ne olduğuna apaçık bir cevap vermenin zorluğuna değinen bir bölüme yer vermiş ve örneklerini şiirden seçmişti. Ona göre, dilin “gösterici” karakteri modern şaire bir engel gibi görünmeye başlamıştır. “İnsanın görünümünün nesnemi özelliğini kaybetmesi ama yine de bir şeyler söylemek zorunluluğunu duyması dilin çöküşünü duymaktır”. Şairler bu konuda iki yol seçerler. Birinci durumda şair gerçekliğin karmaşıklığının üstüne giderek sınırsız derecede zengin

dünyaya uygun bir dil yaratmaya çalışır ve gereğinden fazla anlam yükleyerek dilin gösterici karakterini zayıflatma yolunu seçer. Bunun prototip örneği Rimbaud’dur. “Rimbaud, rüyayı andıran bir doluluk gerçekleştirir ister. Bu dolulukta, dil, taşıdığı fazla anlamdan ötürü dağılır; üstün ve sağlam bir imge sistemi, okurun kafasında her şeyi kuşatan dolgun bir kargaşa yaratır”. İkinci durumda ise, “Şair, dili, açıklanmayan gerçeklerden çekip alarak, kendi başına var olan ve hiç bir şey göstermeyen bir yapı haline getirir.” Anlamı kelimelerden temizlemek amacındaki bu şiirin prototip örneği de Mallarmé’dir. Murdoch, farklı yöntemler uygulayarak ama saplantı derecesinde dikkati dile çeken bu şairlerin farklı nitelikte ‘susma’ya eriştiklerini vurgulayarak ikisini de ‘delice’ bulur, ilerde sözü bu soydan şairlerin (daha çok da Rimbaud’nun) öncülük ettikleri, bir bakıma altyapısını hazırladıkları, Sartre’i da hayli etkilemiş olan “sürrealizm” (gerçeküstücülük) akımına getirir. Murdoch’a göre, bu akım “dile karşı korkunç bir saldırı” gerçekleştirmiş, “garip bir devrimci akım” haline gelmişti. “Gerçeküstücüler, sanat ve ahlâkla hiç ilgilenmediklerini söylüyorlar, içinde yaşadıkları topluma derin bir hınç duyuyorlar ve bilinç-dışının gerektiği gibi araştırılmasından gerçek bir özgürlüğün fişkaracağına inanıyorlardı. Onlara göre, şiir rüya ülkesine yapılan bir gezi; dil, söz otomatizminin aracıydı. Bu araçla zihin derinliklerini taramak ve böylece gerçekliği genişletmek mümkündü. Aynı amaca collage’lar ve şaşırtıcı nesnelere yapmak ve çarpıcı davranışlarda bulunmakla da varılabileceğini düşünüyorlardı. Onların aradığı geçici değer taşıyan bir “hakikat” değil, “gerçekliğin” farkına varılmamış zenginliği ve tikelliğiydi.”

György Lukacs, *Estetik* adlı kitabında doğadaki sesler ile müzik eserleri arasında benzerlik bulanları eleştirir ve müzik eserinde “bilinçli emek”in rolüne işaret eder. Gerçeküstücülüğün ve benzer akımların şiir örneklerinin patolojik “hezeyan”a benzetilmesi, hatta kimi zaman doğrudan öyle nitelenmesi karşısında da benzer bir ölçüt uygulayabilir miyiz? (İlginçtir, müzikal eserleri doğal seslerden ayırırken bize bir ölçüt sunan Lukacs da, dışavurumculuk ve benzeri akımların bütünselliği yitirerek ve gerçekliği parçalı algılayarak ‘hastalıklı’ bir görünüm sergilediğini söylemekle ölçütü bu tarafa uygulamamıza karşı duracak gibi görünüyor). Ancak, gerçeküstücüler tarafından bir dönem sıklıkla başvuru alan ve adeta cılkı çıkartılan “otomatik yazı”da bile, “hezeyan”dan farklı bir yan yok mudur? Kaldı ki gerçeküstücülerin otomatik yazıları zamanla terk edilmiş, ama akıma katılan şairlerin sonradan bilinçli imgelerle kurulan şiirlerinin altyapısını hazırlamıştır. Türkiye şiirinde de, Oktay Rifat’ın otomatik yazıyı anımsatan *Perçemli Sokak*’ının zamanla imgeci bir şiir geliştiren şair için ilginç bir deneyim olduğunu anımsayalım.

## 2.

Freud, düşleri bilinçdışına giden ‘kral yolu’ yani ayrıcalıklı yol olarak tanımlar. Günlük yaşam pratiğinin her adımında izlerini bulduğumuz ve öznelğin de kökenini oluşturan bilinçdışının keşfini yapan Freud, bilinçdışına yolculuk yapmamızı sağlayan düşlerin işlevinin kâşifidir de. *Düşlerin Yorumu* kitabında (Çeviren: Emre Kapkın, Payel Yayınevi, 1991) bu ayrıcalıklı yolu, kendi düşleri ve hastalarının analiz seanslarında konuşurken kendiliğinden anlattıkları düşlerinden yola çıkarak bulduğunu söyler. Düş görenin anlatma arzusunun pek çok nedeni olabilir. Sanırım en önemli neden, kendine ait ama sorumlu olmadığı bu dünyadan yine kendine dair bir şeyler öğrenme umuduyla düş dilini anlaşılır kılacak birini bulma arzusu. Kendine ait ve bir o kadar yabancı bir dille karşı karşıya

olma hali Freud'a göre düş işlevi olan istek doyurmak için bir gereklilik. Kurallar, değerler sistemiyle oluşmuş sansürden uzak bu dünyanın dili anlaşılır olsaydı, bu bir 'düş' olmazdı. Düşlerin tanınmamak için kılık değiştirmiş halleri, uyanır uyanmaz çarçabuk unutulması, yarım yamalak hatırlanması da sansürden kaçışı sağlar. Düş görmekten söz ederken, düşün dilinin görsel tasarımlar olduğuna gönderme yaparız. Birincil sürecin yani haz ilkesinin egemen olduğu dünyanın diliyle konuşan düşler gerçeklik ilkesinin egemen olduğu dünyaya aktarılırken kullandığımız kelimelerle daha da görünmez olurlar. Kelimeler adeta düş imgelerine şekil vermeye çalışırken görünmez kılar onları. Düşün anlamı düşü görene aittir. Psikanalitik süreç düşe ulaşabilmek için bir imkândır. Bernard Penot, düşlerin kendisinden hiçbir şey anlaşılmasında için yaratılmış olduğunu ve işin içindeki anlamların ana hatlarının hastadan öğrenilmek zorunda olduğunu söylüyor (*Psikanaliz Yazıları* , "Rüya Uğraşı", çeviren: M. Levent Kayaalp, Sonbahar 2000 Sayısı). Düş sahnesi oluşurken 'yoğunlaştırma' ve 'yer değiştirme' işlevlerinden geçer. İşlevin sorumlusu bilinçdışıdır. Yoğunlaştırmada bir düş imgesi ya da imgeleri birden çok anlamla donanır. Yer değiştirmede ise asıl anlama gidecek doğrudan temsil yerine geçen başka bir temsil oluşturulur; Penot bunu kısmi imgenin özellikle araç düzeyinde parçası olduğu daha bütünsel bir şeyi temsil etmesi şeklinde açıklar. Yoğunlaştırma ve yer değiştirme düşlerin sansürden kaçmasını, kılık değiştirmesini sağlar. Son aşama olarak da gerçeklik ilişkisi için simgeleştirme süreci gerçekleşir. Saklanarak gelen ve köşe bucakta izler bırakan düşe özgü düşünceler, bir ötekine aktarılırken ve daha öncesinde kişinin kendisince anımsanırken, boşluklar iç ve dış gerçekliğe bağlı olarak doldurulur. Bilinçdışından söyleme uzanan yolda biçim değiştirerek yol alan düşler aslında duygu tonunu ve anlamını yitirmez ama anlamı ortaya çıkarmak analizan ile psikanalist arasındaki sürecin işidir.

Düş, düşlem (fantezi), gündüz düşleri (hayal) ve toplumsal gerçeklik ruhsal yapıyı oluşturan ve birbiriyle bağı olan dinamik süreçlerdir. Yabancı olduğu ve ancak kılık değiştirmiş haliyle ulaşmaya çalıştığımız bilinçdışından tanıdık olan, bize ait dediğimiz ve çoğu kez gerçekliğimiz olarak tanımladığımız bilinçli sürece kadar ruhsal yapı bir bütündür. Düşün bilinçdışına yakınlığı ne kadar fazlaysa gündüz düşlerinin bilince yakınlığı da o kadar fazladır. Ama bu birbirinden kopuk oldukları anlamını taşımaz. Arada duran düşlem de işlev ve yapı olarak bilinçdışını oluşturan birincil süreçten bilinci oluşturan ikincil sürece kadar izler taşır. Bulgu olarak karşımıza çıkan korkular, kaygılar, takıntılar temel düşlem olarak tanımlanan ve bilinçdışı süreci içeren ilk sahne ve kastrasyon düşleminden ayrı tutulamayacağı gibi, gündüz düşlerindeki kurgularla tatmin bulan arzularda da bir ucundan bilinçdışına dayanır. Ama gündüz düşü 'kurulur', düşlem gelir, düş ise görülür.

Sanatçı da hepimizin düşler ve düşlemlerde yaptığı yolculuğa çıkar; farklılıkları ise yolculuklarında yasaklı bölgelere adım atma cesaretleri ve yolculuktan döndükten sonra anlatabilme becerilerinde yatmaktadır.

### **Şürden Öğrenmek**

Sanat ve psikanaliz ilişkisinde bana göre en önemli boyut, sanatın psikanalize yol göstericiliğidir. Üzerinde çalışmalar da yaptığım bu alan psikanalitik düşünce açısından işlevsel ve geliştirici bir alandır. Freud'a psikanalizin keşfinin kaynakları sorulduğunda arkasını yani kütüphanesindeki roman ve şiir kitaplarını göstermiş olması rastlantı değildir.

Kendi kişisel serüvenimde, insanı anlamaya olan merakımın beni önce edebiyat ile, sonra psikiyatri bilimiyle buluşturmuş olması, sonrasında bunların karşılıklı birbirini besleyip durması ve olgunun zihnimde üretken bir uğraş olarak yer tutması, salt

kendi özel yönelimimle açıklanabilir mi? Psikiyatri ile edebiyat ilişkisinde özellikle şiirin yol göstericiliğinin ayrı bir değeri olduğunu düşünüyorum. Karşılıklı duran iki kitaplığımın biri Freud'un kitaplarıyla, öteki Seferis'in kitaplarıyla başlıyor ve çoğu kez birbirlerine seslendiklerini duyar gibi oluyorum... Aralarında gidip gelen binlerce dize var ama hepsini buraya yazmama olanak yok, iki örnekle yetiniyorum:

*Nerdesin salınan bende  
Bende tutuşan apansız  
....  
Sunarım gizli bakışlar  
Loş ve derin çerçevemde  
Yakın gel çok yakın hem de  
Benim bütün gölgemi sar  
....  
Yüzüme yüzünü göster  
Kocaman gözlerinle bak  
Seraplarını açarak  
Bana ve bulut ve göklere*

Aragon (Çev: Said Maden )

Lacan'ın tanımladığı ayna evresinde bakma ile bakılma arasındaki diyalektik ilişkiye Aragon'un kimi dizelerini aktardığımız "Boş Kalan Aynanın Şarkısı" ya da "Karşı-Şarkı" "Elsa'nın Mecnunu" gibi şiirleri kadar "bakan" bir söyleyiş daha var mıdır?

*Ruha gelince,  
Tanyacaksa kendini,  
Bir başka ruhun  
Derinlerine bakması gerek:  
Yabancı ve düşman, aynada gördük onu.*

Seferis (Çev: Cevat Çapan)

Seferis'in *Destansı Öykü'den Argonotlar* adlı şiiri, psikanalizin temelinde yatan analist ile analizan arasındaki iyileştirici ilişkiyi ne güzel anlatmıştır. Lacan'ın deyimiyile 'bildiği varsayılan özne' olarak kabul edilerek geline analistin gözü analizan açısından kendini görebileceğine inandığı bir aynadır. İlk ötekinin gözü olan annenin koyduğu sınırlarda kendini tanımlayan (gören) insan bu ilksel tanımlanmanın (görüntülenmenin) sınırlarıyla kamu alanına dahil olur. İnsan ömrü, var olduğunu kendine kanıtlayacak yeni gözler aramakla geçer. İnsanın biyolojik doğası da bu psikodinamiğinin başlatıcısı gibidir: Kimse ayna olmadan kendisini göremez, gözler sadece ötede olanı gösterir...

### **Şiiri Yaşamak**

Başka sanat dalları için de söylenebilir elbette, ama özellikle şiirin, kamusal sınır karşısında insanın kendini tanımlama şeklini tersyüz eden, sarsan, düzen yıkıcı gibi görülen dili şairin cesaretinin göstergesi değil midir? Şiirin dili edebiyatın diğer alanlarının yazım kurallarından farklı olarak 'karşı' yeni bir dil oluşturmuştur. Şiir dilinin gerçekliğin dışında kaldığını söylemiyorum. Tam da bu haliyle görünmeyen gerçekliği dillendirerek görünen gerçekliği tamamlar. Okura derinde olanla yüzleşme olanağı sağlar; adımı koyamadığı hissedişleriyle, travmalarıyla, deliliğiyle, kendinde yabancı gördüğü ötekiyle... Şiir estetik bir hazzın eşliğinde yalnızlık, öksüzlük, anlaşılama duygularını kısa süreli de olsa yok sayabilme imkânı yaratır...

## Mustafa Ergin KILIÇ

### ÇOKGEN

her gün altın suyuna yatır beni  
depresyondan çıkarıp çıkarıp mani'ye batır  
üzümden elmadan duttan çıkarıp pekmeze  
her akşam erkenden kalbine yatır beni

çıkamaz yollardan çıkamamış gökyüzünü bana çıkar  
her gün bir kırpık daha al kirpiklerinle karanlığımdan  
sıradan birçokgenim her seferinde  
iç açılarının toplamı yokluk çıkan

her gün bembeyaz çentik at sularına martılardan  
leylek koy bir tek ışığın geçemediği anahtarımın yuvasına  
kalbimin bomboş kutucuklarına tik  
tak tak çarpsın kapılar kanatlarını  
duymayı unutmmuş duvarıma

ben dumansız kıvılcımsız ben kumanyasız  
alevlerin son kumpanyası  
bir kelebeğin çiçeklendiği aşk kampanyası

söyle şu abajura ben karardıkça durup durup  
yakmasın kendini karşımda  
yakarmasın toprak kokusuyla ıslanan yağmur  
senle mavi badana görmüş bu ev  
neminle damağı yumuşamış kilit  
penceresiz de kendine bakış edinmiş panjur

istese kalbin kalbime altından da iyi iletken olur  
uzun kirpikli lacivert maskaralı kaç zaman akıtır  
akşamın kızıl bakırından etime

her gün bu evin önünden gürlütleyle akamayan şu trafik  
ırmak olur bir sabah ansızın sen geçince  
coşkulu bir meksika dalgası ovalarda  
çim kaplanır bir ömür toprak sahada oynadığım hayat  
bir deniz üstüne beni örtünür  
bir deniz üstüne yaprak yaprak çektiğin örtüdür

## Onur BAYRAKÇEKEN

### BU SENİN GİDİŞİN

benim hasrette kalışımdır bu senin gidişin  
fincanları kırışımdır bir bardak kalışımdır  
pencereme eğilen kuşlara seni soruşum

bu senin gidişin uzayıp bir antika arayışımdır  
eski sokakları arşınlayışım eski plakları takışım  
sana yol kenarı çiçekler toplayışımdır

bir antika arayışım senin sırtına bakışım  
sadece sırtına bakışım sırtına şiirler yazışımdır  
yüzüne bakan adamları görüp görüp kanayışım

benim sırtına bakışım yağmurlara çıkışımdır  
yağmurlara çıkıp dur diyemeden ıslanışım  
senin sırtını yaslayışın benim hasrette kalışımdır

bir mucizeye  
el açışım

## Recep YILMAZ

### DİLİM LAL

boğucu soğukta avuçlarını öpsem belki ısınırım  
çañçiçeklerini, gelincikleri, sümbülleri derlesem  
kıskanır aşk dediğin de sinemde barınır sefilliği  
düşler yalan gölgeler sahi ve bir ani yolculuktur  
uzadıkça sis gibi çöker efkâr insanın darlığına  
gecede iner ne inerse yokluğa, rüzgâr ve ay ışığı

vah, ki gözlerime iner sabahın birer pul şebnemi  
gülüşlerin ağılı gölgesinde birikir utangaçlığım  
çalılar sökülmüş toprağımdan, kuşlarım göçmüş  
hani kurşun düşse yüreğe aklın feryadından ağır  
kavurucu ve soğuk esmekte bu tuhaf acı rüzgâr  
yeşerir mi gayrı filiz, ah, dal kuru gövde sağır

hengâmenin çukurundan çekilip alınır mı iyilik  
yüzler yavan, gayrı verimsiz tarlası gülüşmelerin  
eski, soğuk, paslı sevgiler buruşuk birer çehrede  
yüreğin şiiri ölürse fide de yeşermezmiş bahçede

ah, saçlarının gölgesinde saklanırken yavru kedi  
fırtına boran derken silinmiştir bıraktığım izler de  
hişt dersin dilim açılır kalkar yabanıma giderim  
boş bakanların gözlerinde aferinlere girmektense  
yırtılır atılır hayat, gerek yoktur böylesi şiire de

## Alper BEŞE

### MÜPTELA

tutulmuştum solgun ışığına fenerin  
içimden bir eldi dümeni kırdı  
avucunuzda tuz ağızlarımız köpüklü  
tiz dalgalarına karıştınız acımın

söyle  
ne bulaştı  
eğnine geçmişinden teyellediğin  
seninle gelen gölge neden yitti  
çadır bezi bildiğin yelkenin altında

iskeleden çözmeden zincirimi  
zehir niyetine sözcükleri içmeden  
kanımdan silinmez izi gençliğin  
ölemem leylak kokuları içinde

değil mi ki dilinmiş yurdun  
çevirmiş seni kulenin limeleri  
dikil üstüne yeni denizlerin  
söküklerin ünlesin kayalara kalbini

sağ kalmak yeterdi belki fırtınadan  
yosun bağlayıp kıyımın kuytusunda  
özlemeden açıkların parlayan rengini  
koyultmak için siyahı göz yaşıyla

geçmedin diye rüzgârın içinden  
çekildi kürekler bileğini bükmeye  
göğsünde kalkandı düşkünlüğün  
saplandığı yere kök salan

# GENÇ OZAN, YAPMASIN DA NE YAPSIN?

## Ozan GENÇ

Genç bir ozan olarak, yeri geldikçe genç ozan arkadaşlarımı da gözümü kırpmadan eleştirdiğimi yazılarımı izleyenler oldukça iyi bilirler. Özellikle beni görmezden gelenlere karşı acımasız olduğum söylenir ise de, bazen beni görenleri de yanlışlıkla incittiğim olmuştur kuşkusuz. Ne de olsa genç ozanız, yüreğimiz gövdemizden önce koşturuyor ve biz yetişene kadar ortalığı azıcık-birazcık dağıtmış oluyor. (Geçende genç ozan / eleştirmen Fatih Yanbaktı'yı epey hırpalamıştım bir yazımda, meğer beni öven bir yazısı varmış, bilsem hırpalarmıydım, ama suç onda, madem o güzel yazıyı bir güzel yazdın, bana da güzelce gönderiver değil mi yani, bu iletişim çağında çok mu zordu, yine de kendisinden özür diliyorum.)

Bu yazıda ise iş başa düştü ve genç bir ozan olarak "genç ozan" a yapılan kimi saldırılara özveriyle karşı çıkmayı görev bildiğimi kanıtlamak zorunlu oldu. Daha önce ozanın ozandan başka dostu olmadığını söylemişim sanırım. Gün geçmiyor ki genç ozan yeni bir saldırı dalgasıyla karşı karşıya kalmasın. Neler söylüyorlar, neler... Elimden geldiğince hepsine yanıt vereceğim.

Öncelikle, yüreğimi acıtan şu saldırı. Güya ki, biz genç ozanlar, öyle genç filan değil, "genç irisi" de değil, hatta ergen bile değil, çocukmuşuz çocuk. Hani çocuk yerden taş alırmış, fırlatmaya çalışırkenanca ayakta dibine düşürebilirmiş, buna karşın aile bireyleri "Alkınımış!" diye bağırırlarmış, çocuk da mutlulukla sınırtırmış ya, biz genç ozanlar da işte aynen öyle imişiz! Bak bak bak... Kaşalotun biri yazmış bunu, genç ozanların yüz akı ve alın terleriyle aldıkları ödülleri ve törenleri eleştirirken. Soruyorum, genç ozan ne yapsın, ödül modül almasın mı yani? Bu ekinsiz, bilisiz, şiirsiz toplumda genç ozanın elinde başka mutluluk mu kalmış?

Saldırganlarda tutarlılık arama. Bu saldırgan bizleri çocuk yaptı ya, şu yakışsız, biçimsiz, hoş görüsz, kıyıcı, acımasız saldırıya ne dersiniz? Zırtabozun biri, "Adamın g..ünün kılı ağarmış hâlâ genç ozan geçinir, kuşakçılık taslar, manifesto yumurtlar" diyebilmiş utanıp sıkılmadan. Hodri meydan, ozanın kendisini hep genç duyumsaması mı suç, kuşağına iyelik etmesi mi? Bizim orda bir söz var, "İpimle kuşağım, s...imle t....ım" derler. (Genç ozan sövgüyü sevmez ama şimdi bu sözcükleri kullanmasın da, ne yapsın?) Evet, manifesto da yayımladım, anımsayacaksınız, ilgi de gördü, yayımlamayıp ne yapacaktım? Neymiş, manifesto yayımlayanlar Cannes film festivalinde soyunup dikkat çekmeye çalışan üçüncü sınıf artistlere benziyorlarmış. Bak şimdi, bak utanmaza, bak saygısızca... Ne diyeyim, dilerim şiirsiz kalırsın.

Bir başkası da "Manifestocu, kuşakçı, sempozyumcu ozanlar kendi şiirine, şiirinin gücüne güvenemeyenlerdir" diye yumurtlamış. Bak sen. Genç ozan manifestoculuk, kuşakçılık, sempozyumculuk yapmasın da ne yapsın? Kitaplarını el arabasına yükleyip sokaklarda "Hadeeeee, hanım şiiiiiiiiire gel, şiirin hassosuna gel, derya kuzusu bunlaaaar, el yakıyooooo bunlar" diye mi bağırırsın?

Efendim, kimi genç ozanlar, "yapışkan" oluyorlarmış, "musallat" oluyorlarmış, dergicilerin, eleştirmenlerin, jüri üyelerinin ensesinde boza pişiriyorlarmış, "şiirimi yayımla" "kitabımı öv" "ödül ver" diye. Evet doğru. Ama anlamak gerek, genç ozan öyle yapmasın da ne yapsın? Köşesinde otursun da kapısının çalınmasını mı beklesin? Öyle yapsa inanın bir Tanrı kulu çalmaz kapısını, çooooooooook bekler. Ne demiş Michel Foucault, "Her şey ilişkidir!" demiş. (Şimdi Michel Foucault

öyle bir şey dememiştir diyen çok bilmişler de çıkabilir, o dememişse başkası demiştir, biri demiş ki usumda kalmış.)

"Köşesinde otursun da kapısının çalınmasını mı beklesin" sözü değerli genç ozan arkadaşlarımıza yapılan yersiz ve haksız başka saldırıları anımsattı bana. Bu saldırganlar her bi boku biliyorlar ya, bilgisayar yöntemibilimini de iyi bildiklerini sanıyorlar, araştırmışlar, genç ozan Haşmet Eliuzun'un "mayhosozluk.com" adresindeki bölümünün kendisince oluşturulduğunu, altındaki farklı "nick"lerle gönderilmiş şiir ve övgülerin de hep aynı şehirden ve aynı "ip adresi"nden gönderildiğini saptamışlar. Ayrıca bu genç ozanın değişik adlarla çok sayıda blog ve fecibok oluşturup kendi yazdığı övgülerle doldurduğu da saptanmış. Birtakım saygısız adamlar sağda solda bunu anlatıp anlatıp gülüşüyorlar, alay edip duruyorlarmış. Ayıp ediyorlar. Bu genç ozan arkadaşımız bunları yapmasın da ne yapsın? Yetmişine merdiven dayamış, bu değer bilmez toplum değerini mi bildi? Bir insan kendi değerine dair çok bilimsel, çok nesnel sözler edemez mi yani?

Daha ne saldırılar oluyor, kimsenin haberi yok. Bir arkadaş, bir başka arkadaşın evine gitmiş. Kitaplığında bir şiir kitabına uzanacak olmuş. İçinden şöyle küçük, pul kadar kâğıt parçası pır pır edip uçurmuş. Şöyle diyormuş kitabı yazmış olan genç ozan, iliştiirdiği notta:

"Sevgili Şerafettin, bu kitaptan birkaç yerde söz edersen çok iyi olur!" Sevgili Şerafettin, o kitaptan birkaç yerde söz etmemiş, sanki söz etse ne olurdu, çok iyi olurdu, etmemiş ama tutmuş o genç ozanın kendisinin bir yazısını arakladığını yazıvermiş. Araklamış da n'olmuş yani? Bu kadar büyütecek ne var?.. Gelmiş yetmiş yaşına, okumamış, okuduklarını kavrayamamış, azıcık sizden beslense kıyamet mi kopar? Yapmasın da ne yapsın? "Ben de isterem" demesin de ne desin?

Hoş olmayan bir saldırı da şu alıntı - çalıntı savları. Bu konuyu diline dolayanların "Adam soygun yapıyı, adam furuyu, alının teriyle ekmeğini kazanıy" diyen Davaro'dan ders almaları gerek. Kimi genç ozanlar çalmasın da ne yapsın? Beş yüz dergiye yetişmek kolay iş mi? Biraz anlayışlı olalım.

Anlamakta zorluk çektiğim, yakışsız bulduğum saldırılardan biri de şu: Birisi için bir övgü yazısı yazıyorsunuz ya da bir kitapta kimi adlardan söz ediyorsunuz. Adam ya da kadın, yazmayı sürdürse de, yeni kitaplar çıkarsa da, hatta bunlar başkalarından övgü alsada, aslında kendisini birkaç yıl içinde eskitivermiş, tüketivermiş, sıfırlamış, hatta hiç olmamış, hiç yaşamamış duruma getirivermiş oluyor, siz de ikinci baskıda oldukça nesnel davranarak o adları siliveriyorsunuz. Yaygara başlıyor. Yok onlar sizin şu işinizi, şu eyleminizi eleştirmişlermiş de, siz de onun kızgınlığıyla bunu yapmışmısınız. Şu ara 1980 kuşağını anaç tavuk gibi kanatları arasına almak isteyen bir ozan ağabeyimizi dillerine dolamışlar. Bu değerli ve özverili genç ozan, yaptıklarını karşın eline bir silah alıp kendilerini temizlemediğine sevineceklerine, yaygara edip duruyorlar. (2010 kuşağı olarak, bu arkadaşın birlikte fotoğraf çekirtmeyi sevdiği - aralarında yitip gidiyor ama olsun - demode 1980 kuşağını eskimiş bulduğumuzu saklayacak değilim, bu ayrı konu). Genç ozan, öyle yapmasın da ne yapsın? Duyunca havalara hopladığı, irkildiği, Joe Dalton gibi başındaki şapkeyi yere atıp üstünde tepindiği adları bir de özveriyle ve öz emeğiyle kotardığı kitabında mı görsün?

Sivri usulunun biri de, herkes ozan kesilince ülkede şiir eleştirmeninini yetiştirmediğinden, çok iyi birkaç şiir eleştirmeninini de biktırıldığından ve küstürüldüğünden söz ediyor ve kestirileceği üzere suçu yine genç ozanın üstüne atıyor. E kardeşim, mademki şiir eleştirmenisin, oturup okuyacaksın her yıl beş yüz dergiyi, iki bin şiir kitabını. Günde bir buçuk dergi, altı şiir kitabı eder ki, iyi ve nitelikli bir eleştirmen daha çoğunu bile kaldırrır. Eleştirmen dediğin, gerektiğinde tatile bile gitmemeli, çoluk çocuğuyla ilgilenmemeli, hatta yememeli içmemeli, bizim bin bir emekle

## TERSİNDEN GÖÇ GİRİŞİMİ

Kısa şakrak söylenen şarkıyı, bahara ağıt ettim.

Kalkıp çiçeklere su verdim  
boyunlarını uzattılar aradıkları bıçağıma;  
güneş doğmuyorsa eğer,  
biraz da gözlerin bakmadığı içindir.

Köşeye çekilmiş, kimseyle kavga edenler okulu,  
memur canlarına kaygı ekmeyi öğretir.  
Bu tarlada ırgatlık zor olur,  
yerden kalkmaz gözleri kelimelerin.  
Sakinliği rahatından değil, kaybettiği kısımlarının  
[alışıklığındandır.

Dedim gel,  
imge kendine kumaşlar biçiyor,  
ata bineriz, yeşil olur, traktörle gideriz, böbrek taşım düşer.  
Kraliçe arıyı belleriz, diğerlerine ispiyon ederiz  
ömürleri uzun olur,  
kelebekler üzerine de çalışırız.

Dedim,  
Kavga mı istiyorsun, tırpanlarla girişiriz gökdelenlere.  
Kareli gömleğim çerçeve olur, etim cam,  
kendi yansımanı da görürsün bazen, bazen dışarıyı.  
Seksekten de güleriz, renklerden de.

Böylece ağzım yara olur.  
Annem otlar kaynatır, canını verir iyileşmem için,  
kendim teselliler ararım  
rica ederim, kapı açık kalır.

Yalnızlık mı yazdırır bunları,  
ben mi yalnız kalmak isterim bunlarla, bilemem.  
Kurduğum umut dolu cümleler  
yan seslere muhtaç kalır, soğuk karanlığından  
çıkma üzere yeni yeni kelimeler bulmaya girişirim,  
kandırmak için memur canları, canımı.

---

kotardığımız son derece değerli kitapları ve dergileri eksiksiz okumalı ki ben ona eleştirmen diyeyim. Haydi iki bin kitap için yazma da, bin tanesi için yaz, n' olur sanki? Topu topu günde üç yazı eder. Eleştirmen yetişemiyor diye genç ozan şiir kitabı çıkarmanın mı yani? Sayıları zaten az olan sevgili eleştirmen abiler, sizleri kırmak ve incitmek ya da sizlere us vermek usumun ucundan bile geçmez, sözlerim yanlış anlaşılmaya, sizleri eleştirmiyorum, kapsamgücünüze (kapasitenize) ve kapsama alanınıza dikkat çekmeye çalışıyorum. Sizler büyük insanlarsınız, isterseniz neler yapmazsınız!

Sözün kıtası, özverisiz, sevgisiz, duygusuz bir toplumda yaşıyoruz. Genç ozan, özverisiz, sevgisiz, duygusuz olmasın da ne yapсын?

## RÉSILIENCE

/Beni bir kusurun içinde tutsunlar istedim.

Süslüyor köprülerini alaycı yanaşma kapısı.  
Süreğen edepli keyif şarkılara üslup ve ayna.  
/Çekip çıkarmalıyım sizi gülümsediklerimden.

Girince içeri aşk kıyıma başlıyor çark.  
Arada kaldı sükûnet ayrışır renklerine.  
İnsan nasıl seslenebilir ki aşk uğruna.  
Bu akıl içi sonuç benim melankolim değildir.  
Bu gurur yontusu kalp işi değildir.

/Buradayım! Dil mektubuna yalnızlık  
düşürüyorum.

Deli dolu sözcükler gerekiyor size.  
Ki deniz çekilir her zaman çekilir.  
Gizlenir derine öğretilen ne varsa.  
Sonra o gravür fisiltısı varla yok arası  
çağcıl karmaşa kendine geciken

/Buradayım! Bilye için müselle çiziyorum.  
Yanı başımda "sarışın çehren" tılsıma varan.

Bozkırı beklesin artık o kedi!

## **Mehmet RAYMAN**

## KUŞKU

ayaz vurmuş sokaktan geçenleri  
ondan elleri yüzleri dökülüyor  
elmanın yanağına batan dikenini çıkardım  
bütün günahlarımdan sıyrıldım  
yaprakların dökülmeden önce

bir süyüm iplik ağarması  
üzerimde giden dikişin yolları  
göz göze gelmekten sakın kaçınma  
bir kova suya batırdım dirseklerimi  
kuşklarım boşunaymış meğer

şu gördüğün isli tavan  
hiçbir anlam yüklemiyor  
denize kavuşan suların yataklarına  
senden aldığım ışığın saçları tütün sarı  
ikinci kuşağına yüklemişler bütün suçları

kendi kuşağına sardım belime  
salladığım yumruklar işlemez gayrı  
sedir ağaçlarını yan yana bağlamışlar  
tuza yatırılmış balığın iklimince sevdim onları  
yanıma yaklaşmayın sülüklü gölün piçleri

sıcak bulmuşum yerdeki taşı  
mayıs ayından başlar gölgem uzamaya  
çapaklı demirin pervazı sıyırmış yanağıma  
patlamış güllerin bahçesinde gezinirken  
sis atkısını dolamışlar boynuma

# ŞİRTAŞI

## Hüseyin ALEMDAR

*Yel idim taş ettiler  
Mermerden baş ettiler*

**Fazıl Hüsni Dağlarca**

*Taşları okuyun.  
Sözünü, sessizliğin!*

**İlhan Berk**

**I-** Şair, sözcükleri dini yapıp kendi dünyasını ve dilini sustuğu sürece şiirini bir kimlik gibi yanında taşır. Bu paradoksal durum aynı zamanda şairin kendini içselleştirmesidir. Yaratıcılık aşamasında sanatsal uğraşların en masumu olan şiir, dipte de yüzeyde de daimi kandır. Şairin, sürekli yanında sözcükler ve kantaşı taşınması hem yaralarını sağaltması hem de kendini dünya ve hayat karşısında korumasıdır. Şiir ki, beyaz ve kara da doğsa sonuçta kandır!

Şair ki görür, duyar, tadar, dokunur, anlar... Beş duyunun en güçlü duyumdur şiir; gördükçe, duydukça, tattıkça, dokundukça, anladıkça şiirin daha iyisine çalışır. Hep çalışır.

Tan ağarmasından ten ağrısına gündüz ve gece şairindir!

&

Kana ve bıçağa sor, kendini arar gibi ara şiiri. Kendinden kurtulup kana gittikçe şiir çokanlamlılık!

&

*“Şiir, aynı zamanda bir edimdir. Şair konuşur ve konuşurken kurar şiiri. Bu kurma, her şeyden önce kendini kurmadır. Şiir yalnızca kendini bilme değil, kendisini yaratmadır. Okur, şairin kendini yaratma deneyimini yineler ve şiir, tarihte ete kemiğe bürünmüş olur.”\**

\* Octavio Paz

**II-** Şiir... Taş avlularda çatlağa, ten bahçesinde çapağa söylenen: Yüzüğünü saksına dik, gençliğini yüzükoyun kendine sapla. Gençlik ki tenin gecede öldüğü!

Şiir; susuşun bileği taşı, bekleyişin hiçlik bıçağı. Sus ve bekle... Şairi var eden de boş eden de taşlar. Birer ağrı, birer ritüeldir taşlar. Kader ve kederim şiir oldu olalı cennetim de cehennemim de şu yedi taş:

- 1) Menzil Taşı\*
- 2) Kıyı/m Taşı\*\*
- 3) Gurbet Taşı\*\*\*
- 4) Sirtaşı\*\*\*\*
- 5) Ahenk Taşı\*\*\*\*\*
- 6) Nefs Taşı\*\*\*\*\*
- 7) Şiirtaşı\*\*\*\*\*

\* Hep dönsem de içim bilcümle gitme isteği

\*\* Dokunma! Neremi ellesen, her yerim Hakkâri gibi hiç kimse

\*\*\* Ey dünya! Ne yapsam sığamadım sana ve kendime

\*\*\*\* Her Hüseyin bir Neşet cahili, acı ve aşk ehli

\*\*\*\*\* Aşk'a Ölüm, Ölüm'e Aşk nakşettim benden önce ölme!

\*\*\*\*\* Ah! Hayâ ile haz arası boğulma mesafesi

\*\*\*\*\* Arzu ve kan, çok öldükçe kırmızı ikisi de, şiir gibi!

**III-** Derim ki, en güçlü ölümsüzlük şiirde... Âh ne var ki, insanın beynine ölümlü olduğu zorla ve çivililerle çakılmış, doğduğu gün! Aşk hariç, beyaz örtü iki ölüm var işte: Biri kundak biri kefen. Şiir sonsuz beyaz... Tanrım, yaşamak ve ölmek için ne kötü bir zaman! Şiir ve zaman, ikisi de kan ve şiirtaşı varolduktan çıkar.

Aşka ve şiire rağmen, nasıl mıyım!? İki nehrin ağrısını ve ağırlığını kaldıramayacak kadar güçsüz ve yalnızım.

&

Say ki, kalp ve kâlb her şeyimi yitirdim. Şiir bile zarar ömre, bir yaştan sonra!

&

*“Şiir, yitiren kazanıyor oyunudur ve gerçek şair, kazanmak için ölünceye dek yitirmeyi seçer.”\**

&

Âh! Şair, kan imge ölümsüzlüğü araya araya kendini bulur. Kendini ve gerçeğini...

\* Jean-Paul Sartre

**IV-** Ben gidince ete kemiğe bürünecek içimdeki sessiz ağıt. Tabutta duyulacak ahdım ve ağlamam. Aşk-acı, ân-anı, ahd-âh yaşamalar ve küçük ölmelerdir benim şiirim. Öldüğümde tabutumun üzerine konacak yeşil örtüde şiir uç ve çekiç şu iki dize olsun isterim, ömrümün kangülü niyetine:

*“Biraz da sevincimizdir gitmek cenazelere.  
Herkes bize az çok bir şeyler çektirir!”\**

Âh! Yarım ve tam ne kadar şiirim var içimde.  
Şiirtaşım nasıl da kan ve göztaşı/m!

\*Behçet Necatigil

**V-** Şiir dil, göz ve kalple işaretleşme bir yerde. Dil, göz, kalp mesafesi elimi tut.

Şiirsel bilginin birazı heyecan ve haz bilgisi. Şiir bizim nemiz, şiirler söylenmeseydi nemiz eksilirdi? Her yerimiz değilse de üçte ikimiz! İkimiz olan içte ısınmış şifalı yirmi beş taş bende! Şiirsel heyecan beş taşla bikoşu sana gelmek isterdim, sol elimin beş parmağı beş taş işte:

- 1) Güneş Taşı, kan ve gül aksanım
- 2) Dağ Kristali, bencileyin kendime savrulmam
- 3) Arzu Taşı, içimden daha genç, içimden geçme hâlim
- 4) Şefkat Taşı, aşktaki sütannem
- 5) Zebercet, âh, serçe parmaktan hiç Zebercet olur mu!

Kalp ve kâğıttaki yâryüzü, şiirdeki mutlanma, beni bırakma!

**VI-** Allah ve aşk kadar mistik-metafizik şiire inandım. İnançım çatalkara varlığın bunalımları. Boşluklar bırakarak yazmak/boşluğu ağlamak, günahı sevapla ölçüp kuyulara taş bırakmak.

Âh! Kuyuların ve taşların inançsız olduğuna beni kim inandırabilir? Taşla doldurulmuş bir kuyunun peliküldeki şiir olduğunu hatırla, aşk ve tutkunun inanca dönüşmesi bir kelâm değilse Metin Erksan lütfudur. Oğul tadı bir dizeyim ben, tut ve koru beni!

Âh! İlk mistisizm, sonra erotizm büyütsün isterim beni. André Breton da İlhan Berk de gencelme yaşım, göktaşım! Şimdi tam metafiziğe ve erotizme eğilme yaşım.

Şair, şiir ve yazıya sevgiliye gider gibi gitmeli!  
&

*“Zaman buldum dudaklarımı koymak için  
Senin çam kalçalarına!”\**

&

*“Yazmak mı geriye dönmektir  
Taşlar sürünüp gitmeyi kurar!”\*\**

\* André Breton

\*\* İlhan Berk



**VII-** Uzak güzelim, şiir sebebim, kıyı taşım! Beni kendine çek ya da *can-ı gonül* savur en uzağa.

Haz ve göz defterimde sektirdiğim taşlar ki içimle akraba. Taştan akraba mı olur deme, bir taş vızıldamasıyla kendini öldür de gör hele! Hep bir yaşamaşk, yaşayamamak sıkıntısı hüznün *dünkitabı* bu dünya. Âh! *Zaman*'a dün, *Aşk*'a kün de ve ağla! Taşlar seni duyar.--

Şiir, *Zaman* ve *Aşk*, iki şeyin gençlik taşı. Sustun, duydum!

Gençliğim ki, taş başını yol eden bir allı gelinle gitti gideli  
ömrüm hem çok damat hem değil  
o gün bugündür  
şiir bende içağrı  
Bengü  
taşı--

H' iç  
kı  
rık!

**VIII-** Tine, taşa ve tene sor. Üçü de susma antraktı, anlam çokluğu. Şiir, hem varlık ve hem yokluk işte. Boşluklar bırakarak yazmak gecikegeleni, görülegideni. Sahi, gelmek gitmekle çakışır kimileyin. Şiir, duymak duymak ve anlamak çoğun. Şiir, tika basa tiknefes can sıkıntısı.

&  
“Şair, yazarken ve konuşurken nevrozlu, susarken nevroziktir;  
çocuk kimliğini çıkarır!”\*

&  
“Şiir rastlantının sözcük sözcük yenilmesidir!”\*\*  
&  
“Can sıkıntısı şiirin cehennemidir!”\*\*\*

\*Louis Aragon  
\*\*Stéphane Mallarmé  
\*\*\*Max Jacob

**IX-** Ah! Taşlar ve aynalar nereye kadar otobiyografik ey Hüseyin! Hadi konuş, kalp de kâğıt da vakt-i zaman. Kühüne dokun, taşlarını gezdir hadi. Can da sıkıştı kan da. Bir adda kaç anlam var, harf harf kaç kantaşı susarak bir adı tamamlar? Ateşe su sevabı adının harflerini boşluğa diz hadi.

*h:* Hiçsiyah nasıl bir şey, ben biraz öyleyim  
*ü:* Seni de üzdüm biliyorum, üzülen iyi hatırlar  
*s:* Artık aşka ihtiyacım yok, yarımı kendim tamamladım  
*e:* Gram gram birer dünya taşı herkes, hüznü hanesinde  
*y:* Farzimuhal öldüm, kim onarır ki ömrümü ve kitaplarımı  
*i:* Hep bir çatlak vardı hayatla aramda, çatladı/k  
*n:* Âh! Giden gençliğim de kalan ben ve ka'  
n!  
!  
!

Bağrıma taş basmam artık basamam, ihanet sayılır. Hayat bile müsveddeye yazılmış bir şiirse, bağırırım belki.

H ü s e y i n n n ! !

**X-** Âh Zülâl! Bak, ikimiz de çıktık *Aşk* ve *Metafizik* dersinden. De ki, taşlar bile yanılır, tuzdur yarayı kimsesizleştiren, yarasına taş tutan aşkta ikmale kalır. Sahi, beni taşa tutacak el sende kaç tane! Adım sende kaç leke, kaç boğum! Bak, içim nasıl da tek tek deyi ve dizeler mezarlığı, *ân*'la!

&

Bu bir şiir tanımı değil; şiir, kalbin ve kalemin kan günlüğü!

&

Şairsen, ölüm pelerini taşı sırtında, üç ölüm var hayatta: biri cennet ikisi cehennem.

&

“Şiir, sesle anlam arasında uzayıp giden bir kararsızlık!”\*

&

Uzak gecenin gurbetinde “ben kimim” diyene, şiir sonsuz günbatımı...

&

Şiir damat yâdı, gelin ağıdı. Ur ur adımın ve kalbimin harflerinde.

\*Paul Valéry

**XI-** Sanırım buldum, kaybettiğ'/imi!

*Aşk*'ı ve *Zaman*'ı suçlama,

Zebercet taşı dâhil hiçbir taşa günah yükleme.

Kaldı ki, o da bir yerde Yusuf Atılgan yalanı...

Âh! İnsan en korunmasız kendi içine saklanır ancak--

i ş t e

g

i

t

t

/im/

ve öldüm!

**XII-** Şimdi ölsem güzel bir ölü olurum! Ölüm *sıragöller*, ölümler *taşşehir*... Acının azında anne dağı, hüznün pergelinde baba dağdağası. Ölmemişsek, sıla ve gurbet dürtüsü kalbin örtüsünü bile kaldırı. Ölmek sadece şiirlerde güzel. Yediuyurlar'da yedi küçük ölüm gibi bir şey şiir, paradoksal--

*bir:* taşların kınası sürün, yaranın balını tat, bazen çok gençtir ölüm de!

*iki:* durma! taşlardan çakıllardan arkadaş edin kendine, her ölüm tekil veda!

*üç:* intiharın nehrinde yüzen sonsuza dek şair kalır, gitme!

*dört:* kendimde kaç kişiyim deme, söz bittiğinde tek ü tenhâ herkes!

*beş:* zamanın şerefeleri göktaş, gök ki paramparça dilimde!

*altı:* Tanrı da şiir de beyazdır; Tanrı ölünce kara, şiir ölümsüzleşince siyah!

*yedi:* günlerimizin hüznünü saç tokenla topla, kimselere söyleme, ölmüş olabiliriz!

Şiir, kanuyku, en güzel ağlama!

**XIII-** Varsın taşa tutsun hayat beni. Heves-haz, hız-hile, hezeyan-hezimet her şey biter bir gün. *Aşk*'çün bir taşa tutunma isteğinde bile aşk var. Nasılsa, öğle ikindiden zinde, ölümsüzlük daha genç ölümünden. Artık eteğimdeki taşları döksem de ağrımaz içim. Âh! İçim ki tahriş ve taşlara rağmen hâlâ ben, hâlâ kalbim!

“Bir at kırk yıl koşmaz”ı dize gibi susan Yenişehirli kadın, o gün, cami avlusunda, bıçak darbeleriyle öldürülen dostunun tabutuna sarıldığında “*Musalla taşı da şifaymış meğer!*” dedi. Heyhat! Değil taşlar, ölüm bile bazen şifa! Değil mi ki ana rahmi ebedi.

Gitme! Şiir, güzellikler ve çirkinlikler ülkesindeki tek büyüü gerçek!

Zülâl! Bana bir taş fırlat, hadi/

kendinden!

Gebe (Yokilçe), Mart-Nisan 2014

## ŞEN GÜNLÜK (II)\*

### Korkut KABAPALAMUT

13.04.2014

Güzel, aydınlık bir pazar günü. Kahvaltıdan sonra yeğenim Bulut'la küçük bir araba gezintisi yaptık. Eve dönüşte o çizgi film izlemeye başladı, ben Ethem Baran'ın *Dönüşsüz Yolculuklar Kitabı*'ni okumaya... Benden önce babam okumuş, iyi olduğunu söylemişti. Kendisi son derece müşkülpesent, tecrübeli bir okur olduğundan benim için hemen o anda metnin esaslı olduğu garantilenmişti zaten. Belki çok özgün, yenilikçi bir yazar değil. Ama kesinlikle son derece usta; klasik tarzda çok başarılı, insanı özellikle 70'li ve 80'li yıllara götüren, kenarda kıyıda kalmış, temel özlemlerini dindirememiş, taşraya hapsolmuş insanların, sıklıkla da çocukların karanlık, kırılucu dünyasına sevecenlikle odaklanan bir öykücü. Kitabın İletişim Yayınları'ndan çıkması da başlı başına çok sağlam bir referans. Diğer kitaplarına da en kısa zamanda ulaşmaya çalışacağım.

Son zamanlarda yine çok fazla kitap satın aldım. Okuma hızımın bu periyodu yakalaması olanaklı değil. Dolayısıyla bir süreliğine elimdekilerle yetinip bütçemi de zorlamasam iyi olacak aslında.

Becerebilirsem, uzunca bir süre aforizma yazmamaya, ağırlığı şiire ve günlüğe vermeye kararlıyım. Bir aforizma yazarı olarak değil, olabilirse şair ya da en azından öykücü olarak anılmak, tanınmak isterim. (Pek umudum yoksa da.) Son dönemde çok fazla, neredeyse her gün aforizma yazdım. Bunların çoğunluğunu dergilerde yayınladım, bir kısmını da Facebook'a koydum ya da orada harcadım diyelim. İleride bunların kitaplaşmasını ve konuşulmasını isterim. Ama ülkemizde bir aforizmalar toplamını basmaya hazır bir yayinevi ya da böyle bir kitabı okumaya hevesli küçük de olsa bir okur grubu var mıdır bilmem. Aslında yanıtı biliyorum da, buraya açıkça yazmak işime gelmiyor. Aforizma, bizde her zaman küçümsenmiş, adam yerine konmamış bir tür. Hatta onu bir tür olarak kabul edenlerin dahi azınlıkta bulunduğu kanısındayım. Oysa çok sayıda önemli yabancı filozof ve yazarın bu başlık altında değerli çalışma ve kitapları var. F. Kafka'dan O. Wilde'a, P. Valéry'den B. Russell'a dek. Türkiye'de ise, edebiyatla biraz ilgili herkesin aforizma yazabileceğine dair, kaynağı belirsiz, ahmakça ve yaygın bir kanaat var.

16.04.2014

Saat 22.11. Eve az önce dönebildim. Yarına yetişmesi gerekli ve başarısızlığa mahkûm bir dilekçe nedeniyle büroda geç saatlere dek çalışmak zorunda kaldım. Bir hayli yorgun hissediyorum. Bu gün bir şey okuyamadım. Sabahleyin sekiz on sayfa kadar devam edebildiğim 'Kızılderili Mitolojisi' başlıklı kitap sayılmazsa. Mitoloji üzerine hep yoğun okumalar yapmak istemişimdir. Ama bu dünyada değerli her şeye birden yetişebilmek yazık ki olanaklı bulunmadığından, hemen hiç gideremedim şimdiye dek o hevesimi. İmge Kitabevi'nden çıkan bu güzel, kısa mitolojik öykülerle dolu, kolay ve genelde hazla okunan kitap bir başlangıç olur umarım. Bu arada bir internet sitesinden sipariş ettiğim altı kitap eve gelmiş ama evde kimse olmadığından kargo ofisine geri dönmüş. Özellikle Şiirden Yayınları'ndan çıkan *Çağdaş İspanyol Şiir Antolojisi*'ni hayli merak ediyorum. Tabii F. Attar'ın *Esrarname*'sini de. Umarım başarılı, müşkülpesent okuru da ikna edici bir çeviri gerçekleştirilebilmiştir. Mesnevi türündeki bu eserin mensur değil de manzum tarzda (nazmen) çevrilmesi cesur, yerinde bir karar olmuş kanımca. İsmarladığım bir diğer kitap da sevgili J. Cheever'in toplu öykülerinin son cildi. Pek çok öykü severin,

filme de alınan, Burt Lancaster'ın başrolde bence olağanüstü bir performans gösterdiği muhteşem 'Yüzücü' öyküsüyle tanıdığı bu yazarın, 'Amerika'nın Çehov'u unvanına layık görülmesi kesinlikle abartılı bir yaklaşım değil. O da, örneğin Sait Faik ve O. Henry gibi bu dünyaya sırf birbirinden enfes öyküler armağan etmek için yollanmış sihirli insanlardan; hatta bana göre edebiyat azizlerinden biri. Gözlerimi açık tutmayı başarabilirsem, biraz okumak üzere bu günlük yazmaya son veriyorum.

18.04.2014

Biraz gerginim. Tapu dairesi ile belediye arasındaki bir koordinasyon sorunundan dolayı çok basit bir iş için iki gün boyunca uğraşıp durmak zorunda kaldım. Sorun henüz çözülebilmemiş değil. Resmî kurumlarımız halen hantal ve vatandaş düşmanı; ya da en azından buralarda barınan duyarsız memur sayısı hiç de az değil. Rica minnet yazdırabildiğim yazıya bir sarı zarf bulabilmek için oradan oraya koşuşturup durdum. Memurlardan biri, "avukat olduğunuzu söyleyin isterken," dedi. Yani sade vatandaş olsam, üç kuruşluk bir zarfı çıkarıp vermemek için kovacak ya da yalvartacaklar beni. Yolda gelirken *Esrarname*'den üç-beş sayfa okuyabildim. İlaçların etkisiyle gözlerim sık sık kapandığından daha fazla ilerleyebilmek mümkün olmadı. Hafız ve Hayyam çevirilerini de sevdiğim Prof. Mehmet Kanar'ın Türkçesi son derece yetkin, ikna edici. Kitabın ciltli baskısı ve internet fiyatı da oldukça cazip. Öte yandan dün akşam haylaz yeğenim yüzünden güç bela da olsa *Çağdaş İspanyol Şiir Antolojisi*'ni bitirdim. Mükemmel şiirler okudum şair-çevirmenler Metin Cengiz ve Müesser Yeniay sayesinde. Şiirler ağırlıklı olarak lirik tarzda yazılmış. Özellikle Jaime B. Rosa'nın şiirleri etkileyici. Onun aynı yayınevinden çıkan kendi kitabını da almıştım geçen hafta.

19.04.2014

Dün gerçekten kötü, keyfimi çok kaçıran bir şey oldu. Evrak çantamı yitirdim. Onca aramama rağmen şu ana dek bulmam mümkün olmadı. Yeni aldığım iki kitap, yeni optik gözlüğüm ve muhtemelen önemli başka birkaç şey de böylelikle sonsuza dek kayıplara karışmış oldu. Henüz birkaç sayfa okuyabildiğim ve çok ısındığım (k. İskender'in de herkese özellikle önerdiği) *Atocha'dan Ayrılış* adlı roman ile F. Attar'ın *Esrarname*'sini yeniden satın almam gerekecek şimdi.

Arada bir açsa da bugün hava genellikle kapalı, yağışlı. Annesiyle birlikte Bulut'u hastaneye götürdük. Oradan da, 23 Nisan dolayısıyla semtimizde yeni açılan Lunapark'a geçtik. Şimdi uyuyor. Bulut bizdeyken dışarı çıkmam olanaksız. Zaten süregelen bel ağrım nedeniyle uzun bir menzilde hareket olanağına sahip bulunmadığım da ortada. İşin kötü yanı, yazmak ve okumak için gerekli koşulları da neredeyse hiç bulamıyorum. Geç saatlerde uyuyabilmeme karşın, Bulut tüm sevimliliği, karşı konulamazlığıyla erkenden gelip beni zorla kaldırıyor. (Bu belki de iyi bir şeydir)

20.04.2014

Saat 00.20. Ancak biraz önce yalnız kalabildim. Normal şartlarda tam bu saatte yatmış olurdum. Ama gün içinde yeterince okuyup yazamadığım için dayanabildiğim kadar oturmayı tercih ediyorum.

Sanırım insanların iki ayrı yüzleri var. Bunlardan biri sahici, inandırıcı olanı; diğeri de adeta organik bir maske olan sahte yüzleri. Eğer sizi önceden tanıyor ve size karşı bir önyargı taşımıyorlarsa son derece sıcak, güler yüzle, içtenlikle davranıyorlar. Yabancıysanız ya da sizden bir nedenle

## KUŞ AĞI

siz sanıyor musunuz ki bu nehir  
arada daha güçlü akmak için  
durup nefes almıyor  
güne bakan bir taşta tutunarak  
anlayın öylece duruyor güpegündüz  
benim, bizim ve kim olduğumuzun,  
bu yeşili eskimiş, bu paltosu alınmış yakut saati

kırın siz bir dal daha sesi duyulmayan  
kimin ve kimin için olduğu bilinmeyen  
'uyurken' bir barbar kuşağa denk gelenler için  
uyanması için bir kuşun  
neyiniz kalır geride bir el etmişçesine susmaktan

varın siz duyun şimdi yanışını darda kalmanın  
ekileni sürün yüzünüze, sade siz bilin kucağında  
çocuğunun bir türlü tutamadığı sıcaklığını, bir ananın

öyle demeyin bilin diye  
bir kuş ağa nasıl takılır habersiz  
sonra bir bakışınız bu denli azalsa ne çıkar  
ve bu barbar kuşağa dolanıp kalmanın kusursuz çaresizliğini  
anlayın

anlayın kimin için tütüp duruyor  
kalpte körpecik yaşam: tellere kuş öğretin.  
çıkın bir cümle kapıdan  
yürüyün habersiz, dokunacağınızdan ölüme  
yakınının  
fişekleri soğuktur, 14 yaşında olmanın.

---

hazzetmiyorlarsa, buz gibi bir yüz ifadesi takınıyor ya da görünüşte yüzleri gülse bile, bunun suni, samimiyetten tümüyle uzak, profesyonel bir ifade olduğu hemen anlaşılıyor. Hem sürekli olarak gülümseyen, hem de bunu samimi biçimde, içinden gelerek gerçekleştirebilen seçkin insanların sayısında dramatik bir düşüş gözlemliyorum yazık ki. Gerçekten iyi insanlar bile yabancılara karşı doğal bir sevecenlikle davranıp yaklaşmıyor artık. Sanırım bir güvensizlik ya da geçmişte yaşanan hayal kırıklıklarından kaynaklanıyor bu paradoksal, acıklı olgu.

Yazı yazarken 've' bağlacını ya da edatını gereğinden sıklıkla, yerli yersiz kullandığımı çok önceden fark etmiştim. Ama bir yanlışı fark etmeniz, onu daha uzun bir süre için yinelemeyeceğiniz anlamına gelmiyor yazık ki. Bu günlükte de aynı işgüzarlığı sıklıkla yaptığımı ayırımsadım düzeltmeler esnasında. Çoğu yerde, bu Arapça bağlacı atınca, anlamda, ifadede bir zayıflama gözlemlenmediğim gibi, tam aksine adeta

## ÇOOK YAŞA PATYA

Gök ile yer arasına  
Misketlerin saçılı  
Ağtın bitmez  
Üryansın sen çocuk  
Ağzının karasularından  
Taşar gözlerin  
Zor ve amansız  
Öyle seversin bizi

Kıyım  
Yıkım bir yana  
Sürgün / Sürgün / Dayanır / Aklın  
Edepli edepsiz  
Dinlesen bizi  
O genişçe alınma  
İzler bırakıp  
Ay ışığını kumar gecelere  
Sussan bir türkü

Rüzgârın  
Ağaçların  
Yakasında ellerin  
Kızları melekleri  
Merakta koyan  
Çula ve çöle  
Peygamber taifesi

Denizine kızan çakıl taşı dolsun  
Adı konmuş Tanrı arzusu  
İsminden anlamdan koparma bizi

---

tümce bir dinamizm kazanıyor, silkinip canlanıyor. Geçenlerde *Atocha'dan Ayrılış* adlı romanı okurken bu hatanın orada da sıklıkla tekrarlandığını fark ettim. N. Ataç, zamanında bu genel hatayı büyük isabetle gözlemlemiş ve 've'yi tüm yazdıklarından sonsuza dek kovmuş. Ben o derece köktenci davranmam doğrusu. Bence bu bağlaç bazen de kullanılmak zorunda kesinlikle.

Yazdıklarını tekrar tekrar okuyup düzelten bir insanım. Eskiden beri böyleyim. Nitelikli, kalıcı edebiyatın ancak bu kavrayışla üretilebileceğini düşünüyorum. Belki aynı şey değil ama otomatik yazı, bilinç akışı tekniği, çalاکalem yazmak ve bir daha geri dönmek pek bana göre değil. İstisnalar bir yana, yazdıklarını fetişleştiren, az yazan yazarların en ciddi ve güçlüleri olduğu kanısındayım.

*\*Düşünce ağırlıklı okuma günlükleri.*

## YILDIZ'LI BİR HÜRRIYET MAHALLESİ

İbrahim OLUKLU

Ceyhan Lisesi'ni bitirmişim. Yıl 1972-1973 Öğretim Yılı. Hürriyet Mahallesi'yle babamdan, Mehmet Ali amcamdan gelerek ilerleyen arkadaşlık, kardeşlik, dostluk bağlarımız sürüyor. Hem de yeni uçlarla. Mehmet Ali amcam yıllar içinde evlenmiş Yeter'le. Bizim köyden, başka yerleşenler de olmuş aş derdine, ekmek derdine. Büyük abim Bossa'da, Sabancıların yanında bekçi; küçük abim önce otellerde falan "kabadayı"lık yapıyor, ardından Milli Eğitim Bakanlığı'nda hizmetli... İkisi de üvey abimlerin. Ne üveylik ama... Öz kardeşlikten ileri...

Liseyi bitirdikten sonra üniversite sınavına giriyorum. İlk yılım. Kazanamadım sınavı. Boşta geziyorum o yıl. Yazın pamuk sulama işinde çalıştım, kış için Adana'da iş bakıyorum. Abimler de yardımcı oluyorlar.

Bizim köyden bir kız var. Adana Kız Lisesi'nde okuyor. Adana Kız Lisesi... O yıllarda müdürü Sacit İpekçioğlu Kız Lisesi'nin. Ceyhan Lisesi'nden müdürümüz Sacit Bey. Ne dediği pek anlaşılmaz, pat pat motorlar gibi; ağzından da tükürük saçılıyor bağırarak konuştuğundan. Bir de kınama cezası almıştım onun zamanında.

Matematik dersinden yazılı olacağız, kopya hazırlığı yapıyorum. Aram hiç iyi olmadı cebir ve geometriyle. Lise birde sınıfta da kaldım. Ceketimin kibrit cebinde küçük küçük kâğıtlar... Sınav başında matematik öğretmenimiz Yasin Bey huylanıyor benden. Cebimi aramak istiyor. Aratmıyorum. Elini tutuyorum. O da müdürümüzü çağırmağa gidiyor. Müdür odası bizim binada değil yan/ana binada. Onun sınıftan çıkışını fırsat bilerek, kopya kâğıtlarını arkamda oturan Coşkun'a veriyorum. Sacit Bey, az sonra bağıra çağıra giriyor sınıfa. Üzerimi arıyor. Bulamıyor kopya kâğıtlarını. Yine bağıra çağıra gidiyor. Ağzından köpükler saçılıyor bağırıkça. Disiplin kuruluna veriyor beni Yasin Bey. Kınama cezası alıyorum.

Kınama cezası nedeniyle Eğitim Enstitüsü sınavlarına giremedim o yıl. Dosyasında en küçük cezası olan bu sınava katılamıyordum çünkü. Hatta bu cezayı anama babama söyleyemediğimden, sınav günü arkadaşlarımla Adana'ya kadar gittim sınava gireceğim gibi. Sınav Atatürk Lisesi'ndeydi. Akşamüzeri de sınava girmiş gibi eve döndüm.

İki kızı var müdürümüz Sacit Bey'in. Çok da çalışkanlar. Büyük olanı bir içim su... Küçük olanı biraz şımarıkça. O da güzel ama... Onunla yaşıtız; belki de bundandır şımarık değişim... Daha yakından tanıyorum çünkü onu.

Lise birde okuyor bizim köylü kız. Adı Yıldız. Abisi Maliye'de... Teftiş bürosunda çalışıyor. Kerem abi. Onun yanında okuyor Yıldız. Kerem abi beni şimdi bile çok sever. Ben de Adana'dayım artık. Hürriyet mekânım. Bir süre Mustafa abimlerde, bir süre Ali abimlerde... Üniversiteye hazırlık amacım da var; iş aramanın yanında. "Gönül ne kahve ister, ne kahvehane/ Gönül sevdiğin'ister, kahve bahane" derler ya hani; benimki de öyle. Üniversite sınavına hazırlanmak ve iş aramak bahane.

Neredeyse her gün okulun çıkışındayım. Yıldız'ı alıyorum okulun karşısında bir yerden. O zamanlar valilik binası, şimdi Seyhan Kaymakamlığı'nın binası olan binanın oralardan, Büyük Saat'in oralardan dolaşarak gidiyoruz. Bazen de o binanın karşısındaki duraktan belediye otobüsüne binip Baraj'a gidiyoruz. Çevreyi tanıncaya kadar Ziya Paşa Parkı'nda eğleniyoruz daha çok. Harçlıklarımız da kısıtlı. Abidinpaşa Caddesi, Kızılay Caddesi, Postane Caddesi, Yağ Camii civarı gezinti yerlerimiz. Napoli ve Pekçabuk gömlekleri var Çakmak Caddesi'nde. İçim gidiyor o gömleklere baktıkça. Bir de Nur

**Nihan IŞIKER**

## İMANÇELEN

/nefret yeryüzünde hiçbir zaman bıçaklanmadı sevgi kadar/  
tükürdü

kimsesizliğini  
sahipsizliğini  
saklı bir gurura ilişik düşler  
takılır kalbin ayağına  
-öğrenemedik sevmeyi-  
astımlıdır zaman  
nefes alır her nesne  
saatin sıhhatini bozar saniye  
vurur zamanı an be an  
akrep yelkovanı ezer geçer farkında olmadan  
an'ı sen  
-önce kendini inandır-  
anladık yetmiyormuş sevgi  
aynı dilin farklı hecelerinde yittik bir gece ////

gömlekleri açılmıştı Kuruköprü Meydanı'nın Mersin tarafından girişinde. Onu pek tutmamıştım. Adından mıdır, yoksa sahiplerinin Elazığlı oluşlarından mıdır; iki tane zaten var, üçüncü sevgiliye gerek duymayışımdan mıdır nedir, bilemiyorum. Eve gitmek için acelesi yok Yıldız'ın. Yengesi Makbule abla pek de karışmıyor Yıldız'a. Beni eve de alıyor bazı günler. Sanki bizim daha rahat davranmamız için ortam hazırlıyor.

Yıldız, bizim köydeki eve de geliyor tatillerde. Geliyor demek doğru olur mu bilemiyorum, sanki gönderiliyor. Bir sonraki yıl Necati Eğitim Enstitüsü'nü kazanıyorum. Türkçe öğretmeni olacağım artık. Belki bundandır; Yıldız'ın bize gelip gitmeleri daha da sıklaşıyor. Bahane çok: Ders yaptırma, soru sorma...

Anam rahmetli huylanıyor bunlardan. Ona göre Yıldız'ın ailesi daha önce de Mustafa abime böyle bir oyun yapmış evlendirme vaadiyle. Mustafa abimi kızları Melek ablayla evlendirecekler... Mustafa abim onların kapısında her işe koşturan biri olacak... Traktör kullanacak, tamir yapacak, hayvanlara bakacak... Aynı zamanda damatları da olacak. Abim belki de bu nedenle ilkokula bile gitmemiş. Anam bunu unutamıyor. Beni de bu nedenle Yıldız'dan uzak tutmak istiyor kendince. Okumama engel olur diye.

Bende de bir kırgınlık oluşmuştu. Kız Lisesi'nin önünde beklediğim bir gün, bizim köyden; ama Hürriyet Mahallesi'nde oturan Mahmut'u gördüm. İsmail'in abisi. Az sonra öğrenciler çıkmaya başladı. Mahmut karşıladı bu kez Yıldız'ı. Beni görmemişlerdi. Hürriyet Mahallesi'ne doğru yürümeye başladılar. Çok üzülmuştüm. Yolun bir yerinde geri döndüm. Bir daha da görüşmedik Yıldız'la.

Necati Eğitim Enstitüsü'nü kazanınca zaten kaldı o iş. Hürriyet Mahallesi'nin de karıştığı bir maceraydı; Yıldız'ı da, beni de, Hürriyet'i de zenginleştirmişti. Faruk Nafiz Çamlıbel gibi "Tarihe karıştı eski sevdalar" desem de...

Yıldız, daha sonra Hatay'da okuyarak ilkokul öğretmeni oldu. Şimdi sınıf öğretmeni diyorlar. İzmir'e yerleştiler. Ev bark, çoluk çocuk... Hayatın gaileleri... Kansere yakalandığını öğrendim Yıldız'ın. Ben de İzmir'de çalışıyorum. Eşinin telefonunu aldım Hayriye yengemden. Aradım. Konuştuk ikisiyle de. Geçmiş olsun dileklerini ilettim. Bir buçuk ay sonraydı, Yıldız da beni aradı. Uzun uzun konuştuk. Yüz yüze görüşme dileğinde bulunarak kapattık telefonu.

## DÜNYA GELİNİ

1

Bir gece tayfununda  
Aşkımı sana kilitledim,  
Zaman savrulurken boşlukta  
Yıldızlar paramparça olmuştu gözlerinde  
Yaprak ve ottaki yalım  
Kayaların çığlığı  
Bulutsu bir hülyayı sunmuştu bize  
Ellerin ne güzel çocuktu öyle  
O ay yüzüne bakıp yontuldum iyice  
Uslandı asi kuşularım  
Kırılgan, sıcak sesinde

Artık sevdanın otağında Çin ipeği tenin  
Gümüş bir terazide tarçın ve taflan  
İnci damıtır imbiğinin ağzı  
Ruhumda üşüme durmuş çoktan

Sen bir dünya gelini olmuşsun  
Gökkuşağına girip birden  
Uçtun sonsuzluğa bakarak,  
Ben de alıp gittim başımı  
Fosfor mantarlı girdapların sahrasına,  
Seni gördüm gecenin ıssız koynunda  
Bir Orion yıldızı içiyordu gözlerin,  
Gördüm sevdama sarıyordu seni kınalı bir şafak  
Salıncağında ulu evrenin,  
Ki eteklerine inmişti yakut bulutlar  
Güneş sütle besliyordu memelerini,  
Ne güzeldi öyle soluk soluğa  
Adaların kanat vuruşu göğsüne,  
Ve gölgende ışıklanıp  
Delice çatlayan o serin sular,  
Susmuştu zaman uzun, siyah saçlarında  
Vakit yoktu yağmur baharı şimşekliyordu içten içe  
Bir dünya gelini olmuşsun sen  
Bense okyanusun içinde akan bir nehirdim,  
Pasifik'te uzak bir adada gördüm seni  
Bir semender geçiyordu harlı ateşinden  
Vahşi cenneti tattım lotüs kalbinde  
Her mercan bir put üretiyordu  
Polinezya tanrıçası dedim sana  
Saçlarında Tahiti gülleri açtı,  
Küba'm dedim  
Şeker kamışlarında gülümsedin yosun yosun,  
Şili'm dedim  
Volkan gibi soludun göklere,  
Hindistan'ım dedim, Bali'm dedim, Sumatra'm dedim  
Derin ormanların güneş ayininde görüldün,  
Bir dünya gelini olmuşsun sen  
Ansızın Jamaika çiçeklerine gömüldün,  
Ama susmadın  
Afrika'da gördüm seni, bir sevdalı bulutta  
Yeniden doğmak için ateşledin sesimi,  
Çünkü zaman silemez güneşini aşkın,  
Haydi, artık parılda göğünde Mecnun çölümün  
Bir sırma kaftan gibi sar bedenimi

## PENCERE VE KARŞISI

pencerem sıhhiye'de bir parka bakıyor  
parkın avuçları dua  
yüzümde bir akşamcı mayhoşluk  
tam o sırada geçiyorsun  
bütün olmazların karşısında oluyorum  
dilimde yeni bir haber tadı  
öylece durup bakıyorsun  
göğsüm ehilleşmiş kuş  
ardın prag'da büyük saat  
bir tüneli kazıyorsun içimde  
bir tren yürüyor  
öylece biçimli  
uzun ve ince.

sıhhiye yalan diyor danyal  
park yok  
prag hikâye  
neden hiç umursamıyorsun  
neden hiç umursamıyorum  
neden bitmiyor bu gülümseme.

ağır ve oturaklıdır bu şehir  
bütün kıyıları karşı  
afyon yutmuş gibi bakıyorum  
bütün karşıları karışık.  
tam o sırada geçiyorsun  
bir gecikmeyi takip ardına  
patlıyor tomurcuklarım  
bu kuşu ne yapmalı  
öylece bakıyorsun  
bu kuşu seviyorum  
aramız öylece ne güzel.

atlar koşar, krallar düşer  
atlar koşar, düşer hükümetler  
kabarık cüzdanlar banka hesapları  
yani atlar koşar  
atlar  
bütün düşmelerin başlangıcında  
böyle gördüm atları  
tren geçerken ağlayan çocukları.

şimdi gelir danyal  
yalan der  
bundan sonra düşmek yok der  
elimde silgi  
danyal'ı silmeye meyilli.  
tam o sırada geçiyorsun  
öylece bakıyorsun  
uzuyor boyu soytarıların  
koşarak çıktığımız merdivenler  
ve baharın boyu uzuyor  
öylece ne uzun bir kelime  
saksıdaki sardunya olur yüzün  
bir sesle bölününce.

*3 Mayıs 2014*

**Fatih AKÇA**

## KİRAZLANMAK

adalar sisli bir ıslık çalardı akşamları  
geçerdim içinden uzun sisli bir ıslığın  
adımı kimse bilmiyor ki çağırsın  
belki iğde ağacındandı kokum  
ihlamur olduğumu unuttum

zamanın içinde yüzen gövdem  
korsanların bile bakmaya tenezzül etmediği  
kimsenin içinde bahar şarkıları söylemediği  
çürük, yarılmış, kurtlu, tozlu eskimiş bir gemi

fırtınaları en iyi ben bilirim  
büyüttüm hepsini isketelimdeki gıcırıtıyla  
suskun, bezgin, yanlış ve bir başıma  
içime sindiler, küflettiler, eskittiler her yanımı  
unuttum körpe yapraklı ağaç olduğumu  
çirkin bir gemi yaptılar benden, simsiyah bir gemi  
sırtımda küf, dümenimde serserilik  
kürek kemiğimde anılarımdır mürettebatım  
hep sisli ıslıklar çalan adaları aradım

kışın gözü eşikteydi çiğneyip geçti  
kuruyarak dağılmayı seçen  
yaprakların üstünden

bir kırlangıç güvertemde geçirdi kışı  
kanadında kızlık yarası  
ağzında tohum  
sisli bir ıslık mı çaldı yoksa adı mı ıslıktı  
uç verdi omurgamın arasında bir kiraz yaprağı  
dirençli ve nazlı

**Gökhan ERTEKİN**

## LİMON RÜZGÂRI

bazen siyah beyaz fotoğraflarda  
bir yeşil görürsün  
toprak su sesi isyan ve gemiler  
yokuş aşağı fora

susuyorum  
göz yaşlarım demlenirken kırmızılığa  
kimse maviyi sormuyor

bu bahar da valiz topluyor  
uyanamayan saçlar dağılırken  
uzaklarda bir deniz çarşaf yayıyor  
dalgaların kayıp kızı mahmur

uyan diyorum kendime  
derin olmayan havalarda kaçıyorum  
her yanım aldırılmazlık  
her yanım limon rüzgârı

**Şevket APALAK**

## BİR ROMAN ÇALIŞMASI

ben kendime yağmurum şapkamla  
yürürlükten çıkmış bir kalbi taşıyorum  
öğlen gibiydi batsa da güneş  
yıldızları çağırın bir yoldu geçtiğimiz  
ve şarkı seçtiğimiz bir filme gidiyorduk  
kopan filmler sinemasıydı bekleyen  
gazoz ve sakız leblebisi satılıyordu büfede  
şiirlerin anlatmaya yettiği anlara aitti gün  
hayatla ve kalbimle koşuyordum zaman  
bir şiir bulup antolojiler içinden  
fotoğrafını çıkarıyordum hâlimin  
herkesi unutmuştum  
mektuplar geri dönüyordu  
kelimeler çıkıyordu içinden  
şairler kelimelere âşık oluyordu  
rüzgâr başlıyordu yürüyünce şarkılar bahçesine

filmin unutulacak sonlarına gelmişti sıra  
garajsız bir kentte yürüdüğümü düşünmüştüm  
kâğıtlarla geçen günleri ve mısra arayışlarımı  
ayağımın takıldığı asfalt dökülmemiş yoldan sonra  
[bulduğum

o akşam lokantasına çekmişim  
penceresi bir yer görmüyordu ve sensiz  
günleri anlatan şarkı çalmıyordu içimde  
bıraktım gece bildiği gibi sürsün  
çantamı kapatırken son okuduğum romanı düşündüm  
yazılmadan biten romanlar gibi kaldım kendime  
birisi yazsa dedim kâğıtları yırtarken  
yırtılan kâğıtlar gece içinde açarken

**Sinan AKCAN**

## BUĞU GİDEREN BİR RÜYA

*Ali İsmail Korkmaz'a*

tavan aralarındaki nefreti kuşandı

yağlı boya kalemleri ve boyaları da

bu aşağılanmışlıkla bir şey olmayacaktı belli

aşk mezarlığında kurutulmuş çiçeklere gözyaşı döktü

yeni doğan bebeğin tenine, masum kokusunu iştiririp  
temiz hayallerini bıraktı

beyaz elbiseleri ve gelinlikleri fırınladı  
şiirlerin satır arasına sıkışmış güzel bir sözcük oldu

güzellik ile dönmek üzere dönüşleri yasaklayıp çıktı  
fahişe bir aşkın yangınlarına umutla kömür kazdı  
irin kalpleri ihaleye açtı

vücudu cennetteki elma ağacı,  
vücudu İsmail kadar kurban

**Erol YILMAZ**

## VURULMUŞ AĞUSTOS

Ben ağustos bekledim iç cebimde bin umut  
Henüz yeşildi yapraklar, umutlar koyu yeşil  
Gece sıcak, yaz gencecik ve elbette Allah büyük

Elde bir yanlış, ben boşa çıkan umut, ben bay yanlış  
Döndün; ağustos mahcup, ağustos telaşlı, ağustos şaşkın  
Senle gelen; üzerine sıvanmış sarartı, düşeyazmış bir hüznün

Selamsız bir söz yayılımı, kelime örgülü ağır bir tarraka  
Acelesi var belli, nefes almaksızın tam bir taarruz  
Daha bekleyen yaz akşamları, deniz, sahil ve kum

Ve taarruzu bittiğinde söz ordusunun  
Ağustos vurulmuş, ağustos delik deşik  
Ankara, gündüz gözüne siyah bir kostüm

Estin bir poyraz gibi, meltem bekliyorken ben  
Akdeniz mutludur yüzünü yeniden görmekten  
Ankara kasvetli, hüznü bezeli, elini kaybetmekten

Paramparça dökülen yeşil üzerinde  
Ağır, kesif, kibirli ve yılışık bir sarartı  
Ki Eylülün ve hüznün tanıdık habercisi

04.01.2014

**Naci BAHTİYAR**

## HİÇLİĞİN TANIMI

sokağın üstünü ört Yasemin üşümesin çocuklar

suçunu tekmeleyen haylaza annelik yapamayan şehir  
kar yağarken sönermiş sultanın can simidi  
öldürüyor tüm paraları, yıkıyor üstündeki heykelleri  
banka kabinlerinde uyuyan sessizlik

her sokak kıvrılıp uyuyor şehrin göbeğinde  
bir ses dalıyor ciğerimin orta yerine kan uyku  
dişlerimin gıcirtısında kapanıyor yüzüme kapılar

ıssızlıkmiş ölüm, yarası kendinden içre  
avucundan nefes çekerken kuruyor kalbim  
edep bir misafirmiş rızkını gelirken kaybeden

bayramlarını kaybeden çocukların  
erkânı ağır oturmuş soğuk koltuğuna  
üstü yırtılan vicdan  
devletin kirine banarmış ekmeğini

soğuk sobalarda ısıtılmış hiçliğin tanımı  
ağır tahrikten zamana yatıyor susmanın dili  
bir kaşık kanda tıkıyor tarihin nefesi

beş saniyede bir çocuk sırtına eriyor  
kuruyan cevherse bedende sağır sultan kalmışsın  
devlet dediğin bir cinnettir cadılar sofrasında tadımlık

**İsmail Güney YILMAZ**

## SİS

uzak, önce tek bir sözcükle yola koyuldu.  
ve sis,

efsunlu perdeleriyle;

sisdenönce

sis

sisertesi

sisşembe...

tüm günleri birbirinden sordurmakla meşguldü.

birden bire birçok boşlukta tüm soluk alıp vermeler  
[tekdüzeleşti.

önce uzatılan hiçbir el iş görmez

sonra sonra duyan kulaklar da aldırılmaz olunca

ve birbirini kör satırlarla durmadan en küçük sükülalarına

[ayırmaya hevesli iki kalp,

uyanmalar ve bugün üzerine söz verememiş bulunmuşsa

hani uykudayken düşme hissine benzeyen

bu bir soramama devamlılığıdır.

ve bunun,

kendini taşıyabilecek pek çok istinadı

yarım için biriktirdiği taslak metinlerde

haber başlıklarında ve bütün durmalarla birlikte akıp giden

[pek çok alt metinde

ve dahi kenar notlarında

güç bela da olsa

görebilmesi

o kadar da zor olmamalıdır.

şimdi anladım,

pek çoğunuzun öyküsü de böyle başlamış.

-sus...

**Ahmet TAHTA**

## GİZLEMİŞ GÖZYAŞLARINI MENDİLİNİN İÇİNE

1-Ve odanın ortasında koskocaman bir ateş  
Başladı ipil ipil yanmaya

2-Derin sevdim derin özledim  
Kimin öfkesi bulaştı ah  
Gözyaşlarımın remiline

3-Bir ırmak büyütüyorum aşkın e halinden  
Yalnızlıklar karanlıklar arzular

4-Bir kadının mahzunluğunu  
Bir koşu al da gel ibrahim  
Getir  
Mevsim görmemiş  
Yüreğimin yangınına

5-Şıprır şıprır dökülen aşkın gözyaşlarıyla  
Başlasın bu şiir

## Seyhan ÖZDAMAR

### PERVİN

Uykuya gezegen gezegen dalanlar varya, kırmızı renkli mayı  
ilgilendirmiyor onları, onlar eğilmiyor zaman zaman

Evren tanrının gözkapaklarından ibaret, sen ve ben varya  
bir sonun alkımı ve belki de bakmak ve görmek arasındaki  
[Musap

Sıçırıyorum işte, dünyanın ölüsü de dirisi de bir söz gelimi  
fark etmiyor çeperin içinde bir üryani daha tatman yani

ben ve sen var ya, aramızda dünya yok, aramıza iki yok  
bir simurg ince ince alıyor ikimizi

Kaydedelim iyisi mi bu kutlu eli, gece ve gündüz varya  
Bağdaş kuracak artık ve paryasız bir evren sonunda

Hem aynı zamanda bellek yakamozu dokunun, sen ve ben  
anlatamıyorum ki birini diğerinden  
[varya

toprak ve suya uzanan bir söğüt desem fazla dünyalı  
olmadı Pervin desem dünya bunun için çok yaşlı

*Pervin: Süreyya: Ülker: Yedi kızkardeş: Takımyıldızı.*

## Altan DOĞAN

### SIFIR

şimdi burada olmadığım  
benim ülkem yok gibidir  
üşür elleri evlerin üşür yalnızlık  
vakitler saçlarını kısa kesmişti

şimdi burada olmadığım  
benim şehrim yok gibidir  
başka dünyaların dakikaları  
gökleri alıp giden karanlık nehir

şimdi burada olmadığım  
benim evim yok gibidir  
aklımın derin derin çocukları nerede  
sanki yeryüzünde masal bitmiştir

## Berker YÖRGÜÇ

### ULAK

Okulunu değiştirmiş çocuklar senden sonra  
Kızlar, korktukları yerlere erkeklerle gitmişler

Falcılar saklamış bildiklerini  
Eve erken dönerdin dışarıda yanıldığından  
Aydınlık yüzlerin olanımızı çoğaltırdı  
Bereket bulduk mutsuzluğunda  
Sayılmamış yıldızlardı bir gece gökyüzünden caydığın  
Zamanı bilenlerin uğursuzluğuymuş geç kalman

Nerede olduğumu kaçırdığım duraklardan anladım  
Gençliğim ışıklarını kapatıp da geçerci içimden  
Bana uzaklarda adres sorduran yabancılara  
Bakınca, dünyada başıboş kalmam  
Mutluymuş gibi sokağa ayakkabılar giyip çıkardın  
Tok gelirdin dışarıdan saçına yorgunluklar kondurup  
Evden uzaklaştıkça çocukların içine düşen kuşku  
Ne çabuk büyüdü sorusu annelere  
Asfalt biterdi sende dağ yollarına başladım

Dünyanın haline sapa kalır içinden geçenler  
Adını saklardı çiçeklerin güzelliklerinden utanıp  
Anladığım dilde oku, oku ki sorular sorayım  
Alameti beklenen günün, iyi hayaletlerin arkadaşı  
Yangın çıkarmayacak unutkanlıklardan bize hayır yok

## Cihat Tanju BUÇAK

### ÇİM ZAMANI

beni kapıların menteşeleri tutuyor  
hoş geldin baharları  
yeşil yapraklarım uykuya uzanıyor  
güneşi yaksın diye

uzatıyorum -hadsiz- ağzımı gökyüzüne.

ot mevsimi. yeşeriyor  
gök-sel imgelem  
akıl-sal melodiler  
sırlısıklamım  
ve yalnız bedenime sarılarak

küfürlerle dans ediyorum bitimsiz yeryüzünde

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara  
Prodüksiyon : İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz,  
Halim Çiftçi.  
Yayın Adresi : Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt.  
B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA  
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok.  
Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)  
Yazışma Adresi : PK 68 16361 Ulucami – BURSA  
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685  
E- Posta : akatalpa@hotmail.com

Katkı Payı : 25 TL.

Posta Çeki ya da Banka hesabı: Ramis Dara adına açılmış;  
6025702 numaralı Posta Çeki hesabı  
ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi  
(567 ) Hesap No: 72092839  
IBAN: TR37000670100000072092839

Baskı : Akın Erim Matb. Hocalızade Cad. 7/27  
Setbaşı – BURSA

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi  
Akatalpa ([www.akatalpa.org](http://www.akatalpa.org)), şiir ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.